

3. Palkkalautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Lautakuntaan kuuluivat v. 1966 muuten samat jäsenet kuin edellisenä vuonna paitsi uusina seuraavat: arkist.hoit. Erkki Ainamo, dipl.ins. Kari Rahkamo ja kontt.hoit. Olavi Valpas, jotka oli valittu Koskisen, Melinin ja Vesikansan tilalle. Puheenjohtajaksi valittiin varat. Carl-Olaf Homén. Palkkalautakunta valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi varat. Esko Similän. Kaupunginhallituksen edustajana oli prof. Pentti Kalaja (17.1. 94, 93 §).

Lautakunnan kokouksen pöytäkirja ja toimistopäällikön päätösluettelo päätettiin pitää nähtävänä kutakin kokousta seuraavan viikon torstaina (17.1. 96 §).

Lautakunnan kokoukset päätettiin pitää lautakunnan toimistossa, Simonkatu 1, maanantaisin klo 16 alkaen (17.1. 97 §).

Palkkalautakunta päätti valita neuvottelijoiksi v:ksi 1966 puh.joht. Homénin, toim.pääll. Salmion, apul.toim.pääll. Keson ja kaupungin tuntipalkkaisten työntekijäin työehtosopimuksia ja niiden soveltamista koskevien neuvottelujen osalta palkkausins. Suikkasen sekä asian laadusta ja laajuudesta riippuen lisäksi jäsen Valppaan. Varat. Similän sijasta ehdotettiin valittavaksi neuvottelijaksi ent. puh.joht. Vesikansa (17.1. 98 §). Lautakunta päätti esittelijän ehdotuksen mukaisesti valita valtuutettu Vesikansan kaupungin neuvottelijaksi käynnissä oleviin työehtosopimusneuvotteluihin niiden päättymiseen, kuitenkin kauintaan 31.5.1966 saakka, minkä jälkeen hänen tilalleen neuvottelijaksi kerto-

musvuoden loppuun saakka valittiin varapuh.joht. Similä (24.1.194 §).

Virkaluettelon korvaaminen talousarvion liitteenä julkaistavalla luettelolla. Kaupunginvaltuuston 25.4. ja 16.5.1951 vahvistaman virkasäännön 1 §:n 3 mom. mukaan kaupungin virkaluetteloon merkitään kaikkien vakinaisten sekä niiden tilapäisten viranhaltijain virat, jotka kulumassa olevan vuoden talousarvion mukaan palkataan koko vuodeksi. Virkaluettelon pitämisestä huolehtii palkkalautakunta. Kun aikaisemmin erillisinä talousarvion liitteinä julkaistut vakinaisten ja tilapäisten virkojen luettelot yhdistettiin v:n 1966 talousarviossa yhdeksi liitteeksi, kaupunginkanslian ja palkkalautakunnan toimiston kesken ryhdyttiin tutkimaan mahdollisuuksia talousarvion liitteen edelleen kehittämiseksi siten, että se voisi täyttää myös kaupungin virkaluettelolle asetettavat vaatimukset. V:n 1967 talousarvioehdotukseen sisältyvässä kaupungin vakinaisten ja tilapäisten virkojen sekä työsuhteisten toimien luettelossa, jonka laatimisessa palkkalautakunnan toimisto on antanut asiantuntija-apua erityisesti tarkistamalla luetteloon sisältyvät virat virkaluettelon perusaineistona pidetyn kortiston kanssa, on jo otettu huomioon tässä esitetyt näkökohdat. Näin ollen palkkalautakunta päätti hyväksyä virkasäännön 1 §:n 3 mom:n edellyttämäksi virkaluetteloksi eripainoksen v:n 1967 talousarvioon sisältyvästä kaupungin vakinaisten ja tilapäisten virkojen ja työsuhteisten toimien luettelosta, johon

liitetään lyhyt selostus sekä voimassa oleva palkkataulukko (28.11. 2 010 §).

Säännöllisen sunnuntaityökorvauksen sisällyttäminen vuosilomapalkan laskentaperusteisiin. Kaupunkiliiton toimisto oli ilmoittanut, että erillisissä neuvotteluissa oli lupauduttu seuraavaan lomanantokauteen mennessä sopimaan em. laskentaperusteista. Järjestöjen edustajien kanssa käydyissä neuvotteluissa oli päästy yksimielisyyteen siitä, että sunnuntaityökorvausten vaikutusta viranhaltijain vuosiloma-ajan palkkaan ei voida tarkoituksenmukaisesti ottaa huomioon laatimalla olettamuksiin perustuvia työvuorolistoja myös vuosiloman ajalta ja poimimalla niistä ko. korvauksiin oikeuttavat vuorot, koska tästä aiheutuisi erittäin paljon lisätyötä ja koska kuitenkin ei päädyttäisi oikeudenmukaisiin lopputuloksiin varsinkaan ns. periodityön kohdalla, jossa sunnuntaityökorvaukset monista eri syistä saattoivat vaihdella laajoissa rajoissa. Neuvotteluissa oli sovittu siitä, että ko. korvausten huomioon ottaminen vuosiloma-ajan palkan laskentaperusteissa oli toteutettava eräänlaista keskiarvomenettelyä käyttäen. Tällöin pidettäisiin perusteena lomanmääräytymisvuoden tammi-, helmi- ja maaliskuussa tehdystä säännöllisestä sunnuntaityöstä maksettavia korvauksia, joiden määrä jaettaisiin näiden kuukausien työpäiviä vastaavalla luvulla 75. Neuvotteluissa oli myös käsitelty kysymystä toisen viranhaltijan loman aikana hänen tehtäviensä hoitamisesta maksettavasta palkasta. Koska virkasäännön mukaan ko. tapauksessa ei suoriteta eri palkkiota, jos viranhaltija joko yksinomaan tai oman virkansa ohella hoitaa toisen viranhaltijan tehtäviä tämän vuosiloman aikana, saattaa käydä siten, että toisen viranhaltijan virkaa hoitanut saa pienemmän palkan kuin omasta virastaan, jos hoidettava virka kuuluu alempaan palkkaluokkaan. Järjestöjen edustajien kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen palkkalautakunta päätti esittää, että Kaupunkiliiton toimiston yleiskirjeen ei tulisi antaa aihetta muihin virka-

säännön muutoksiin kuin että kaupunginvaltuustolle esitettäisiin virkasääntöön lisättäväksi uusi 38 a §, jonka mukaan vuosiloman ajalta pääviranhaltijalla on oikeus saada täysi palkkansa. Sen lisäksi on viranhaltijalla, jonka työaikaan sisältyy säännöllistä sunnuntaityötä, oikeus saada ko. työstä suoritettavaa rahakorvausta vastaava lisäys vuosiloma-ajan palkkaan (11.7. 1 199 §, 8.8. 1 262 §, 15.8. 1 304 §, kunn.as. kok. n:o 94).

Viranhaltijain ja toimihenkilöiden palkkauksen yleistarkistus. Syksyllä 1965 oli hyvässä ajoin aloitettu neuvottelut mahdollisuuksista päästä keskitettyyn keskusliittojen väliseen sopimukseen, jonka perusteella yksityisten liittojen työehtosopimukset olisi voitu uusia. Näissä neuvotteluissa ei kuitenkaan voitu päästä sopimukseen, joten neuvottelut siirtyivät eri alojen työnantaja- ja työntekijäliittojen välisiksi. Kun näissä neuvotteluissa ei saatu aikaan tuloksia, käytiin keskusliittojen välillä johtajatasolla uusia neuvotteluja keskitetyn sopimussuosituksen aikaansaamiseksi. 5.2.1966 STK:n ja SAK:n puolesta hyväksyttiin näissä neuvotteluissa aikaansaatu sopimussuositus. Tämän mukaan oli sopimukset tehtävä 3-vuotiskaudeksi 1966—1968 ja palkkoja korotettava seuraavasti: 3% 1.2. 1966 sekä 2.4 % kesäkuun alusta 1966, v. 1967 kaksi 3 %:n korotusta ja v. 1968 tammi-kuun alusta 3 %:n ja kesäkuun alusta 3.5 %:n korotus. Sopimukseen liittyi vielä indeksiehto. Suomen Kunnallisvirkamiesliitto ja Suomen kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liitto esittivät kumpikin puolestaan Kaupunkiliitolle palkkojen tarkistamista v:n 1966 alusta lukien. Ryhdyttyä käymään neuvotteluja kuntien keskusjärjestöjen palkkaneuvottelukunnan (KKP) ja viranhaltijaja työntekijäjärjestöjen kesken ei yleisillä työmarkkinoilla vielä ollut päästy miltään osin ratkaisuihin. 30.6.1965 oli yleisillä työmarkkinoilla solmittu työajan lyhentämistä koskeva ns. runkosopimus, jota tehtäessä ei ollut otettu huomioon kunnallisten ym. julkisten yhteisöjen intressejä. Tästä syystä

3. Palkkalautakunta

oli välttämättä saatava viranhaltija- ja työntekijäjärjestöjen kanssa aikaan sanottua kesäkuun sopimusta vastaava, työajan lyhentämisessä noudatettavia periaatteita koskeva runkosopimus. Tämä seikka oli omiaan vaikeuttamaan neuvotteluja, koska Kaupunkiliiton piirissä kokeiluluontoisesti kahtena edellisenä vuonna tapahtunut työajan lyhentäminen kesäkuukausina oli perustunut kokonaan erilaisiin lähtökohtiin kuin mainittu, yleisillä työmarkkinoilla tehty runkosopimus. Kun kyseinen yleisten työmarkkinoiden keskusjärjestöjen kolmen vuoden työehtosopimuksia koskeva sopimussuositus oli saatettu julkisuuteen, KKP:n taholta tarjottiin järjestöille vastaavantasoisia ratkaisua. Järjestöt eivät kuitenkaan olleet halukkaita ottamaan ehdotusta edes keskustelun pohjaksi saati sitä hyväksymään, vaan viittasivat neuvotteluissa siihen tosiasiaan, että valtion viran- ja toimenhaltijain osalta palkkojen tarkistus oli nyt suoritettava ns. menettelytapalain määräysten mukaisesti vuosittain. Näin ollen kunnallisella sektorilla oli mahdotonta ajatellakaan kolmen vuoden sopimuksia. Työaikajärjestelyjen kohdalla päästiin yksimielisyyteen työajan lyhentämisessä noudatettavia periaatteita koskevasta runkosopimuksesta. Neuvotteluissa järjestöt saatiin luopumaan järjestelyn soveltamisajan pidentämisestä, mutta aikaisemmasta suosituksesta poiketen ei enää edellytetty työntekijäin osalta muina arkipäivinä tehtäväksi 8½ t:n, vaan 8 t:n työpäiviä. Ratkaisua tehtäessä palkka-asiainneuvoston edustajat ilmoittivat edellyttävänsä, että nyt työaikajärjestelyissä tehtyihin muutoksiin ei vedota ryhdyttäessä toteuttamaan 40 t:n työviikkoa. Kesätyöaikajärjestelyn osalta kokeilua sovittiin jatkettavaksi myös kertomusvuoden kesällä soveltamisalaa mahdollisuuksien mukaan laajentaen. Samoin sovittiin ylimääräisten palkallisten vapaapäivien antamisesta kompensationsa niille viranhaltijoille, jotka eivät työnsä laadun vuoksi voineet päästä ko. järjestelystä osalliseksi. Palkkalautakunta päät-

ti hyväksyä neuvottelutuloksen ja esittelijän ehdotuksen, tämän kuitenkin siten muutettuna, että ehdotusosan A. 6. kohdassa mainitut ylimääräiset eläkkeet sekä leski- ja orpoeläkekassan peruseläkkeitten lisäeläkkeet esitettiin korotettaviksi ehdotetun 5 %:n sijasta 5.5 %:lla. Lisäksi em. ehdotuksen B. 1. kohta esitettiin seuraavan sananmuodon mukaisena: B. 1. Toimihenkilöiden kuukausipalkkojen osalta yleiskorotus suoritetaan 1.1. 1966 alkaen siten, a) että, jos palkkaus on määräytynyt viranhaltijain palkkaluokituksen mukaisesti, kuukausipalkkoja korotetaan samalla tavoin kuin viranhaltijoidenkin kohdalla on A. 1. ja 2. kohdassa määrätty, ja b) että, milloin palkkaus ei ole määritelty viranhaltijain palkkaluokituksen mukaisesti, kuukausipalkkaa korotetaan 5.5 %:lla; vielä päätettiin esittää kaupunginhallitukselle edelleen -valtuustolle esitettäväksi, että viranhaltijain ja toimihenkilöiden palkkoja ja eräitä etuisuuksia tarkistettaisiin ehdotuksen mukaisesti (14.3. 481 §, 15.3. 484 §).

Lastenhuoltolaitoksissa toimivien opettajien palkkaus- ja palvelusehtojen tarkistaminen. Lastensuojelulautakunta oli kirjelmässään 25.11.1965 maininnut, että lastenhuoltolaitoksissa toimivat opettajat, yht. 13 opettajaa, olivat anoneet, että lautakunta tutkisi ja ryhtyisi toimenpiteisiin kaupungin em. laitoksissa toimivien erityisluokan opettajien palkkauksen tarkistamiseksi siten, että se saatettaisiin aikaisemmin tunnustetulle ja hyväksytylle tasolle verrattuna kaupungin kansakouluissa toimivien tarkkailuluokkien opettajien palkkaukseen. Lastensuojelulautakunta totesi, että lastenhuoltolaitosten kansakoulujen asemaa koskevien ennakkoratkaisujen mukaan näitä kansakoululuokkia ei voida pitää kansakoulutoimeen kuuluvina ja muutenkin tällaisten luokkien asema on kokonaan lainsäädännöllä vahvistamatta. Näiden opettajien palkkaus on maksettu virkasäännön mukaan, koska muuta palkkaussysteemiä ei ole pidetty mahdollisena. Valtion taholta oli korostettu sitä, että laitoksissa toimivat kou-

lut eivät sovellu varsinaisen kansakoulun piirijakoon eikä tällainen koulupiiriin ulkopuolella toimiva opettaja voi olla varsinaisen kansakoulun opettajana. Edelleen lautakunta totesi, että ko. opettajat eivät palkkauksensa puolesta olleet samalla tasolla kuin varsinaisen kansakoulun erityisluokan opettajat, mistä syystä esim. opettajan virkoja täytettäessä ei olla kilpailukykyisiä varsinaisen kansakoulun kanssa. Laitosten opettajien palkkauskysymys olisi kuitenkin käsiteltävä ratkaisuna, jossa opettajien palkkaus systemiltään sosiaalisine etuineen saatettaisiin kokonaan kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä annetun lain mukaiselle pohjalle. Kysymyksessä ei tällöin olisi anomuksessa tarkoitettu palkkauksen tarkistus, vaan siirtyminen järjestelmästä toiseen, jolla taattaisiin opettajien palkkauksen yhdenvertaisuus.

Lastenhuoltolaitosten opettajien asemaa oli käsitelty valtioneuvoston asettamassa lastensuojelulaitosten koulukomitean 11.1.1964 päivätyssä mietinnössä. Komitean tarkoituksena oli ollut saattaa laitostansakoulut osaksi kunnallista kansakoulutointia ja näiden viranhaltijat samaan asemaan muiden kansakoulun viranhaltijain kanssa. Tässä mielessä komitea oli esittänyt mm. muutettavaksi kansakoululakia ja säädettäväksi lain lastensuojelulaitosten kansakouluista. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli lähettänyt kaupunginhallitukselle kirjelmän, jossa johtokunta pyysi, että kaupunginhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin kansakouluasetuksen 34 §:ssä edellytetyn luvan saamiseksi kouluhallitukselta ko. laitostekouluille. Erinäisten muoto-seikkojen vuoksi kouluhallitus ei suostunut tähän esitykseen. Edellä mainitun komitean mietinnössä oli todettu, että korkeimman hallinto-oikeuden eräistä kannanotoista oli johtunut, ettei ko. laitostekoulun opettaja ollut päässyt osalliseksi kaikista niistä eduista, jotka kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta annettu laki ja asetus suovat kansakoulunopettajalle. Tämän vuoksi olisi

kansakoululain 2 § muutettava siten, että kunnalliseen kansakouluun voi kuulua myös lastensuojelulaitoksen yhteydessä toimiva kansakoulu. Kun kansakoululakiin ja asetukseen olisi tehtävä muitakin muutoksia, komitea oli pitänyt parempana esittää erityisen lain ja asetuksen säätämistä ko. laitostekouluja varten. Näin oli periaatteessa tunnustettu laitostansakoulujen kuuluminen kansakoulutoimen yhteyteen. Palkkalautakunta totesi mm. erityisluokan opettajan palkkaamisesta Oppilaskoti Toivolaan antamassaan lausunnossa v. 1962, että koulukotien opettajien aseman oli katsottava olevan samanlaisen kuin kaupungin muiden viranhaltijain. Saman kannan oli omaksunut myös KHO erästä valtionapua koskevan valitusasian yhteydessä. Kun palkkausjärjestelmien eroavuuksista johtuen kuitenkin syntyi jatkuvasti ilmeisiä tyytymättömyyden aiheita, esittelijä ehdotti, että palkkalautakunta esittäisi kaupunginhallitukselle, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin lastensuojelulaitosten kansakouluja koskevan lainsäädäntötyön kiirehtimiseksi ja tämän lisäksi tutkittaisiin olisiko mahdollista siirtää ko. opettajat kaupungin kansakoululaitoksen piiriin ja antaisiko tämä perusteita opettajien palkkauksen ja palvelusehtojen järjestämiseen kansakoululaitoksen viranhaltijain eläkkeistä annettuun lakiin perustuvaksi (28.11. 2 020 §). Jatkokäsittelyssä lautakunta päätti kuitenkin kahden äänenestyksen jälkeen panna asian pöydälle (12.12. 2 053 §).

Aluelääkärijärjestelmän uudelleenjärjestely palkkauksen ym. osalta. Suomen Lääkäriliitto oli kirjelmässään kiinnittänyt huomiota siihen heikkouteen aluelääkärijärjestelmässä, että aluelääkärin työvelvollisuutta ei ollut lähemmin määritelty. Järjestelmä edellytti, että lääkäri hoitaa vastaanotolle saapuvat potilaat määrästä riippumatta, minkä lisäksi aluelääkärillä on huoltopotilaisiin liittyviä hallinnollisia velvollisuuksia sekä kotikäyntejä. Palkkaus muodostuu pienehköstä peruspalkasta sekä vastaanottoon ja kotikäyntei-

3. Palkkalautakunta

hin liittyvistä palkkioista. Ko. järjestelmä oli ollut täysin riippumaton maassa yleisesti käytössä olleista lääkäripalkkiojärjestelmistä. Liitto esitti, että aluelääkärien työvelvollisuus määriteltäisiin siten, että vastaanotto olisi avoinna 13 t viikossa ja potilasmäärä kotikäynteineen olisi enintään n. 5 500 vuodessa ilman reseptinuusijoita, jolloin aluelääkärin työ muodostuisi kokopäivätoimiseksi. Palkkaus olisi järjestettävä siten, että peruspalkka olisi 17. pl:n mukainen, minkä lisäksi aluelääkärillä olisi oikeus vastaanottojen, reseptien, todistusten ja kotikäyntien osalta kaupunginlääkäritaksan mukaisiin palkkioihin kuitenkin niin, että milloin kaupunki on järjestänyt täydelliset vastaanottotilat ja avustavan henkilökunnan, palkkioita muun kuin kotikäynnin ja todistusten osalta alennetaan 20—25 %. Myös kaupungin osalta olisi pyrittävä samaan taksaan, jota tulevaisuudessa noudatetaan koko maassa. Palkkalautakunnan esittelijä totesi, että aluelääkäreiden nykyinen palkkiojärjestelmä ei enää vastaa tarkoitustaan, varsinkaan kun potilaalta perittävät palkkiot alittavat kaupungin sairaalain poliklinikkataksan mukaiset palkkiot kaupungin kuitenkaan saamatta mitään korvausta yhteisvastaanottojen aiheuttamista kustannuksista. Aluelääkärin palkkioiden ja maksujen uudelleenjärjestely olisi välttämätön, kun sairausvakuutuslaki v:n 1967 alusta kaikkine säännöksineen tulee voimaan. Lääkäriliiton kanssa käytyjen neuvottelujen aikana liitto ehdotti, että aluelääkärin ensikäynnin palkkio tulisi korottaa 6.50 mk:ksi ja uusintakäynnin palkkio 3.50 mk:ksi. Kaupungin taholta ehdotettiin ko. palkkiot 6:ksi ja 3 mk:ksi, mihin Lääkäriliitto suostui sillä ehdolla, että korotus toimeenpannaan mahdollisimman pian. Lausunnonaan kaupunginhallitukselle palkkalautakunta päätti puoltaa neuvottelutulosten mukaisen palkkioiden hyväksymistä (7.11. 1 893 §).

Vesilaitoksen uuden johtosäännön edellyttämät virkajärjestelyt. Teollisuuslaitosten lautakunta mainitsi esityksessään, että kun kau-

punginvaltuusto oli hyväksynyt 7.9.1966 teollisuuslaitosten uudet johtosäännöt, se samalla määräsi, että nämä tulevat voimaan samasta ajankohdasta alkaen kuin uusista johtosäännöistä johtuvat, myöhemmin erikseen päätettävät virkajärjestelyt. Uusien johtosääntöjen mukaiseen organisaatioon siirtyminen olisi tarkoituksenmukaisinta suorittaa vuoden vaihteessa eli 1.1.1967 lukien. Vesilaitoksen osalta tämä edellytti seuraavia virkajärjestelyjä: apulaisjohtajan virka oli muutettava osastopäällikön viraksi ja perustettava kolme uutta vakinaista osastopäällikön virkaa ja kamreerin vakinaisen virka. Lautakunta esitti, että seuraaviin perustettaviin uusiin virkoihin niitä avoimeksi julistamatta otettaisiin perustettavia virkoja vastaavien nykyisten tp. virkojen haltijat: kahteen osastopäällikön virkaan dipl.insinöörit Erkki Nuutila ja Simo Saari sekä kamreerin virkaan merkon. Tapio Suomi, joka 12 v:n aikana oli perehtynyt perinpohjaisesti ko. tehtäviin. Palkkalautakunnan esittelijä totesi, että dipl.ins. Nuutilan ja Saaren nimittämiseen virkoja haettavaksi julistamatta ei ollut huomauttamista. Sitä vastoin oli todettava, että merkon. Suomi ei täyttänyt kamreerin viralle asetettuja pätevyysvaatimuksia, joina olivat kauppakorkeakoulun tai muu virkaan soveltuva yliopistossa tai korkeakoulussa suoritettu loppututkinto. Tästä syystä kaupunginvaltuuston ilmeisesti olisi hyväksyttävä Suomen osalta menettely, jonka mukaan hänet nimitettäisiin virkaa haettavaksi julistamatta ko. kamreerin virkaan. Varsinaista dispensimenettelyä ei kaupungilla ole olemassa. Lausunto kaupunginhallitukselle annettiin tämän mukaisesti (14. 11. 1 942 §, 21.11. 1 970 §).

Virkojen perustamista, vakinaistamista, virkanimikkeitten muuttamista ym. virkoja koskeissa asioissa lautakunta antoi lukuisia lausuntoja kaupunginhallitukselle. Uusien perustettavaksi ehdotettujen virkojen yhteydessä annettiin lausunto vain ao. palkkaluokan sopivuudesta. Edelleen annettiin run-

saasti lausuntoja, jotka koskivat palkkojen ja palkkioiden korottamista.

Virkojen täyttäminen niitä haettavaksi julistamatta. Liikennelaitos oli maininnut kirjelmässään, että laitokseen oli perustettu 15. pl:aan kuuluva III lääkärin tp. virka. Virkaan kuuluvia tehtäviä oli 1.1.1966 alkaen hoitanut lääket.lis. Erkki Eskelinen, joka oli osoittautunut pystyväksi tehtävään. Liikennelaitos esitti näin ollen virkasäännön 4 §:n säännöksiin viitaten, että laitos oikeutettaisiin täyttämään ko. virka sitä haettavaksi julistamatta. Palkkalautakunnan esittelijä totesi, että pääperusteena sille, että avoimeksi tulleet virat on täytettävä julistamalla ne haettavaksi, lieenee ollut se, että kunnan asukkaille ym. järjestetään julkisuusperiaatteen mukaisesti mahdollisuus saada tieto viran haettavana olemisesta ja toisaalta se, että jälkeinpäin ei voi syntyä kysymystä siitä, että virkaa täytettäessä kaikilla hakijoilla ei olisi ollut mahdollisuutta tulla huomioon otetuksi vaalia suoritettaessa. Julkisella haku-menettelyllä on ollut tarkoitus varmistaa, että virkoihin saadaan yhteisön kannalta paras hakija. Toisaalta on kuitenkin usein sattunut, että kun virkaa on pitkän aikaa hoitanut sijainen, joka jo aikaisemman kokemuksensa perusteella ja muutenkin on tehtävään soveliaain, on tällöin ilmeistä, että hänellä myös on parhaat edellytykset viran vastaiseenkin menestykselliseen hoitamiseen. Jos voidaan pitää todennäköisenä, että virkaan valitaan sen väliaikainen hoitaja, on tässä tapauksessa epätarkoituksenmukaista julistaa virka haettavaksi ja aiheuttaa muille tarpeettomia kustannuksia ja turhaa vaivaa hakemusten lähettämisessä yms. Kaupungin osalta oli omaksuttu sellainen käytäntö, että ainoastaan ns. alempien virkojen täyttäminen niitä haettavaksi julistamatta voi yleensä tulla kysymykseen. Julkisuusperiaatteelle on kunnallista toimintaa ajatellen annettava erityinen merkitys, mutta sen ei kuitenkaan tulisi estää määrätyissä tapauksissa, joissa tarkoituksenmukaisuusnäkökohdilla on erityi-

nen paino, poikkeamista normaalimenettelystä. Koska nyt täytettävänä olevan viran osalta henkilökohtaisella soveltuvuudella on erittäin tärkeä merkitys, olisi tässä tapauksessa suostuttava liikennelaitoksen esitykseen. Palkkalautakunta päätti oikeuttaa laitoksen täyttämään III lääkärin viran sitä haettavaksi julistamatta (20.6. 1 063 §, 7.11. 1 895 §).

Kiinteistölautakunta oli maininnut, että tonttiosastoon oli v. 1962 perustettu 26. pl:n tp. insinöörin virka, jota oli työsuhtesuhteisena hoitanut dipl.ins. Jorma Turpela. Koska viranhaltijan tehtävät edellyttävät julkisen vallan käyttöä, olisi suotavaa, että ko. viranhaltija olisi kaupunkiin virkasuhteessa. Kun Turpelalla oli jo usean vuoden kokemus mainitun viran hoitoon liittyvissä tehtävissä, lautakunta katsoi, että hänet olisi saatava ottaa avoimeen virkaan sitä haettavaksi julistamatta. Palkkalautakunnan esittelijä huomautti, että luvan saaminen muiden kuin ns. toimistovirkojen (toimistoapulaiset, kanslistit ym.) täyttämiseen niitä haettavaksi julistamatta on edellyttänyt erityisiä syitä, jotka puoltavat ko. menettelyn noudattamista. Kun Turpela oli jo pitkäähkön aikaa hoitanut ko. virkaa ja osoittautunut tässä päteväksi, esittelijä puolsi tehtyä esitystä, etenkin kun ko. työvoimaa oli muutoinkin ollut vaikea saada kaupungin palvelukseen. Palkkalautakunta oikeutti kiinteistölautakunnan täyttämään mainitun tp. insinöörin viran sitä haettavaksi julistamatta sillä ehdolla, että virkaan nimitetään dipl.ins. Jorma Turpela (28. 3. 541 §).

Viransijaisuusmääräyksen peruuttamista koskeva valitusasia. Kaupunginhallitus oli 1.8. 1963 tekemällään päätöksellä määrännyt ins. Reinhold Succon, joka oli kaasulaitoksen käyttöinsinööri, hoitamaan sijaisena avoinna ollutta kaasulaitoksen tuotantopäällikön virkaa em. päivästä lukien siksi, kunnes virka vakinaisesti täytettäisiin, kuitenkin enintään 31.10.1963 saakka. Kokouksessaan 12.9.1963 kaupunginhallitus päätti, että sen 1.8.1963

3. Palkkalautakunta

Succolle antama määräys päättyisi 15.9.1963. Succo oli valittanut tästä päätöksestä lääninhallitukseen mainiten mm., että hän oli saavuttanut eläkeiän 10.7.1963 ja oli hakenut eroa kaupungin palveluksesta sekä eläkettä 21.10.1963 lukien. Palkkalautakunta oli myöntänyt hänelle eläkkeen käyttöinsinöörin virasta. Succon käsityksen mukaan em. virkamääräyksen peruuttamisen ainoa syy oli estää häntä saamasta eläkettä tuotantopäällikön virasta, mikä loukkasi hänen oikeuttaan. Lääninoikeus oli hylännyt valituksen, koska Succo, joka suostumuksensa mukaisesti oli siirretty hoitamaan viransijaisena ko. tuotantopäällikön virkaa, oli kaupungin virkasäännön 11 §:n määräysten nojalla velvollinen siirtymään kaupunginhallituksen 12.9.1963 tekemän päätöksen mukaisesti saman syysk. 15 p:stä alkaen hoitamaan vakinaista virkaansa. Korkein hallinto-oikeus, jolta Succo oli hakenut muutosta em. päätökseen, katsoi, että Succolle kaupunginhallituksen 1.8.1963 tekemällä päätöksellä, jolla hänet oli määrätty viransijaiseksi, ei ollut syntynyt oikeutta pysyä ko. tuotantopäällikön virassa siihen asti, kunnes virka vakinaisesti täytettäisiin tai 31.10.1963 saakka, ja etteivät kaupungin virkasäännön 3 §:n määräykset virkasuhteen lakkaamisesta irtisanomisen johdosta tai irtisanomisajoista ole sovellettavissa ko. viransijaisuuden lakkaamiseen. Näin ollen lääninoikeuden päätöksen lopputulos jäi pysyväksi. Merkittiin tiedoksi (14.2. 341 §).

Oikeus virassa pysymiseen eroamisien saavuttamisen jälkeen myönnettiin 7 viranhaltijalle.

Oikeus sivutoimen hoitamiseen myönnettiin 67 viranhaltijalle. Oikeus myönnettiin yleensä sillä ehdolla, että ko. viranhaltija korvaa virka-ajan ulkopuolella suoritettavalla työllä sen osan virka-aikaa, joka kuluu sivutoimen hoitamiseen.

Huoltoviraston sosiaalilääkäri Lenni Lehtimäki oli anonut lupaa saada päävirkansa ohella hoitaa edelleen autopataljoonan II luokan sotilaslääkärin tointa v:n 1966 aikana.

Huoltolautakunta oli puoltanut sivutoimiluvan myöntämistä. Pääesikunnalta pyydettyssä lisäselvityksessä mainittiin, että ko. lääkärin tehtävien hoitamiseen kuluu aikaa arkipäivisin n. 3 t. Lehtimäki oli ilmoittanut vielä, että puolustuslaitoksessa vallitsevan kireän lääkäripulan vuoksi ryhdyttiin kertomusvuoden alussa kaikkia sotilaslääkäreitä koskeviin uudelleenjärjestelyihin, jolloin hänen toimeensa liitettiin pääesikunnan lääkärin tehtävät. Näihin kuului pääasiassa henkilökunnan vuositarkastukset. Tämän vuoksi aikaisemmin ko. tehtäviin käytetyn työajan, klo 8—9, tilalle tulee työaika klo 7—10, mikä järjestely ei kuitenkaan häiritse sosiaalilääkärin viran hoitamista. Palkkalautakunta päätti yksimielisesti hylätä anomuksen. Sitten huoltolautakunta esitti lausunnossaan seuraavaa: »Vaikka sivutoimen hoitaminen vaatiikin tri Lehtimäeltä pitemmän päivittäisen virka-ajan kuin aikaisemmin edellytettiin, huoltovirasto katsoo kohtuulliseksi anotun sivutoimiluvan myöntämisen, koska sosiaalilääkärin tehtäviin kuuluu iltavastaanotto-velvollisuus ilman ylityökorvausoikeutta samoin kuin kesäkuukausien aikana työskentely myös lauantaisin.» Palkkalautakunta päätti tässä poikkeustapauksessa, muuttaen aikaisempaa päätöstään, myöntää luvan tavanomaisin ehdoin (7.3. 427 §, 6.6. 912 §).

Palokers. Allan Lönnqvist oli anonut lupaa saada sivutoimenaan hoitaa palotarkastuksen Tuusulan kunnassa. Palolautakunta ei puoltanut anomusta. Esittelijä ilmoitti, että saadun tiedon mukaan ko. tehtävä vaatisi niin paljon aikaa, että anoja joutuisi sen kestäessä työskentelemään Tuusulan kunnassa yhtä pitkän tai pitemmän ajan kuin omassa varsinaisessa virassaan kaupungin palolaitoksessa (10.1. 70 §). Asia oli pantu pöydälle lisäselvityksen hankkimista varten. Lönnqvist ilmoitti, että hän tulisi käyttämään tarkastuksen suorittamiseen enintään 12 t viikossa, mikä ei häittäisi hänen varsinaisten virkatehtäviensä hoitamista. Palolautakunta mainitsi, ettei voitaisi mitenkään valvoa, pal-

jonko ko. henkilö todellisuudessa tulisi käyttämään aikaa sivutoimen hoitamiseen. Esittelijä totesi, että Lönnqvist on aikaisempina vuosina hoitanut palotarkastajan tehtäviä Tuusulan kunnassa hänelle kuuluvana vapaa-aikana ilman sivutoimilupaa. Anomus ehdotettiin jälleen hylättäväksi (14.2. 322 §). Asia oli vielä lykätty lisäselvityksen saamiseksi. Tällöin oli ilmennyt, että Tuusulan kuntaan oli perustettu uusi palotarkastajan virka, joka on päätoiminen ja kuuluu A 17 p:aan. Lönnqvist oli aikaisemmin toiminut tuntipalkkaisena ja tulisi samoin toimimaan uuden palotarkastajan apuna. Lisäksi hän tulisi edelleen suorittamaan paineilmasäiliöiden kunnan tarkastusta. V. 1965 hän oli suorittanut ko. tarkastustehtäviä vapaapäivinä 7—8 t päivässä kaksi kertaa viikossa. V. 1966 varten oli varattu 2 000 mk:n määräraha hänen palkkioihinsa 3.75 mk:n tuntipalkan mukaan. Koska tämä merkitsi n. 533 t vuodessa, oli ilmeistä, että Lönnqvist tulisi toimimaan ko. tehtävien suorittamisessa huomattavasti enemmän kuin 12 t viikossa. Näin ollen palkkalautakunta päätti hylätä hänen anomuksensa (21.2. 376 §).

Huoltolaitosten johtokunta oli maininnut, että Roihuvuoren vanhainkodin vakinainen apumies Ilpo Piispanen oli sivutoimenaan hoitanut Kulosaaren vanhainkodin talonmiehen tehtäviä, koska siellä aikaisemmin toiminut talonmies oli siirtynyt pois mm. huonokuntoisen virka-asunnon vuoksi. Talonmiehen tehtäviin oli ollut vaikeata saada sopivaa henkilöä, minkä vuoksi Roihuvuoren vanhainkodin, jonka alaisuuteen Kulosaaren vanhainkoti kuuluu, apumiehet olivat hoitaneet talonmiehen tehtäviä jo muutaman vuoden ajan työsopimussuhteisina. Ko. tehtävistä maksettu palkkio, joka aikaisemmin oli ollut 260 mk, oli vahvistettu 100 mk:ksi/kk, sen jälkeen kun rakennukseen oli asennettu öljylämmityslaitteet. Esittelijä totesi, että Kulosaaren vanhainkodin talonmiehen toimi oli luonteeltaan sivutoimi ja siihen kuuluvat ehtävät voitaisiin hoitaa edelleen tähänasti-

sen käytännön mukaisesti, varsinkin nyt kun oli siirrytty öljylämmitykseen. Palkkalautakunta myönsi apumies Ilpo Piispaselle luvan hoitaa sivutoimena ko. talonmiehen tehtäviä 1.10.1966 lukien toistaiseksi kuitenkin kauintaan yhden vuoden ajan (24.10. 1 817 §).

Sivutoimilupien myöntäminen työsopimussuhteessa oleville. Kaupunginreviisori oli huomauttanut siitä, että kaupungin palveluksessa työsopimussuhteessa olevien määrä oli viime aikoina huomattavasti noussut eikä ollut olemassa mitään määräystä siitä, miten työsopimussuhteessa oleva kuukausipalkkainen tai työntekijä saa tehdä työtä toisen työnantajan lukuun tai työpaikalla omaan lukuunsa. Tästä syystä hän esitti harkittavaksi, eikö olisi syytä vahvistaa määrätty, täydentävät säännöt siitä, miten kaupunki työnantajana myöntää sivutoimen hoitamiseksi luvan, millä edellytyksillä ja miten pitkäksi ajaksi. Palkkalautakunnan esittelijä totesi, että kaupunginhallituksen 2.9.1965 vahvistaman työsopimussuhteessa olevan toimihenkilön työsopimuslomakkeen 10. kohdassa mainitaan sivutoimista seuraavaa: »Toimihenkilö ei saa pitää sivutointa ilman työnantajan suostumusta.» Kun kysymys on työsopimussuhteessa olevasta henkilöstöstä, on toisaalta valvontavelvollisuus ja asiasta päättäminen ao. virastojen ja laitosten asia. Esittelijän käsityksen mukaan ei asian tulisi antaa aihetta enempiin toimenpiteisiin kuin että virastoja ja laitoksia kehoitetaan kiinteästi valvomaan, että henkilöstö ei ilman kaupungin viranomaisten antamaa lupaa suorita työtä toisen työnantajan lukuun tai omaan lukuunsa. Lausunto kaupunginhallitukselle päätettiin antaa tämän mukaisesti (21.2. 362 §).

Kone- ja pikakirjoitus- ym. lisien maksamista koskeva muutosehdotus. Kaupunginhallitus oli kehottanut järjestelytoimistoa yhteistoiminnassa koulutustoimikunnan ja palkkalautakunnan toimiston kanssa suorittamaan tutkimuksen em. lisien tarkoituksenmukaisuudesta sekä tekemään tarvittavat

3. Palkkalautakunta

esitykset niiden muuttamisesta. Helsingin Kunnallisvirkamiesyhdistys totesi kirjelmässään 27.11.1965, että se oli esittänyt jo v. 1962 konekirjoitus- ym. lisien muuttamista siten, että ne suoritettaisiin ao. viranhaltijan palkkaluokasta riippumatta. Yhdistys esitti myös, että kokopäivätyönä kassarekisterikonetta hoitaville kassanhoitajille suoritettaisiin erityinen lisä. Järjestelytoimisto esitti, että erillisen kiinteän palkan lisäksi maksettavan lisän tulisi olla palkkaustapana vain poikkeusluonteinen ratkaisu mm. siksi, että tällainen järjestelmä muodostuu tarpeettoman monimutkaiseksi. Mikäli lisiä kuitenkin maksetaan, ne tulisi kytkeä työn tulokseen ja tuottavuuden paranemiseen. Nykyisin perustein maksettava konekirjanpitolisä ei mitenkään kannusta paremman ammattitaidon tai työn suuremman tehokkuuden saavuttamiseen. Tästä syystä ko. lisien maksamisesta olisi luovuttava ja konekirjanpitäjät sijoitettava kiinteisiin palkkaluokkiin siten, ettei kenenkään ansiotaso alenisi. Palkkalautakunnan esittelijä totesi, että em. järjestön kirjelmässä oli kiinnitetty huomiota siihen, että järjestely konekirjoituslisien osalta ei ole oikeudenmukainen ja johtaa eräissä tapauksissa päinvastaiseen tulokseen kuin on ollut tarkoitus. Mainitun keskusjärjestön kanssa käydyissä, palkkaluokkatarkistuksia koskevissa neuvotteluissa oli sen taholta esitetty, että koko lisäjärjestelmästä luovuttaisiin nykyisellään ja ko. lisät sisällytettäisiin varsinaiseen palkkaluokitukseen. Palkkalautakunnan toimisto teki ehdotuksen, jonka mukaan konekirjanpito- ja pikakirjoituslisistä olisi luovuttava. Sitä vastoin konekirjoitusjärjestelmästä luopumista ei voitu esittää. Myöskin Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestö oli lausunnossaan kohdistanut kritiikkiä määräajoin uusittavaan konekirjoituskokeeseen ja kokeessa vaadittavaan virherajaan. Keskusjärjestö esitti, että tehtyä ehdotusta tulisi muuttaa siten, että kun konekirjoittaja on osoittanut lyöntinopeutensa, hänet sijoitetaan sen perus-

teella palkkaluokkaan, jonka hän saa pitää niin kauan kuin hän sitä virkaa hoitaa. Lausunnossaan kaupunginhallitukselle palkkalautakunta päätti esittää, että konekirjoitusjärjestelmästä entisessä muodossaan luovuttaisiin ja ryhdyttäisiin maksamaan selasta konekirjoituslisää, jonka suuruus määräytyisi toisaalta konekirjoitusnopeuteen perustuvan palkkaluokan ja toisaalta viranhaltijan hoitaman viran palkkauksen ja mahdollisen henkilökohtaisen palkanlisän välisen erotuksen suuruusena. Konekirjanpitolisää ehdotettiin maksettavaksi palkkalautakunnan harkinnan mukaan. Pikakirjoituslisän maksamista koskeva päätös ehdotettiin kumottavaksi ja ko. lisän suuruinen henkilökohtainen palkanlisä maksettavaksi sen sijasta. Kunnallisvirkamiesyhdistyksen esitystä erityisen lisän maksamisesta kassarekisterikonetta hoitaville kassanhoitajille ei puollettu (14.11. 1 930 §, 21.11. 1 968 §).

Toimistopäällikkö päätti myöntää v:n 1966 aikana konekirjoituslisää 36:lle, pikakirjoituslisää 7:lle ja konekirjanpitolisää 45 viranhaltijalle.

Työehtosopimukset. Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestö oli sanonut irti 31.11.1965 mainitun järjestön ja kaupungin välisen työehtosopimuksen päättymään 31.12.1965. Neuvottelut uudesta työehtosopimuksesta aloitettiin välittömästi irtisanomisen tapahduttua ja niissä käsiteltiin lukuisia puolin ja toisin tehtyjä muutosehdotuksia, jotka tarkoittivat osittain sopimuksen rakennetta ja sanamuotoja koskevia mahdollisia muutoksia sekä osittain sopimuksen asialliseen sisältöön kohdistuvia muutoksia. Palkkojen yleiskorotusta koskevan Kaupunkiliiton suositusten valmistumisen jälkeen käytiin erittäin tiiviitä ja pitkiä neuvotteluja ja päädyttiin lopulta yksimieliseen neuvottelutulokseen, joka rakentui em. Kaupunkiliiton suositukselle. Palkkalautakunta päätti vahvistaa kaupungin työntekijäin palkkahinnoittelun sekä siihen liittyvät allekirjoituspöytäkirjamerkinnät pöytäkirjan

liitteiden n:o 2 ja 3 tekstin mukaisena, sekä esittää kaupunginhallitukselle edelleen -valtuustolle esitettäväksi, että työehtosopimus ja siihen liittyvät allekirjoituspöytäkirjamerkinnot hyväksyttäisiin pöytäkirjan liitteiden n:o 1 ja 2 tekstin mukaisina (14.3. 482 §, 15.3. 485 §).

Maataloustyöntekijäin ammattiosaston ja kaupungin välinen työehtosopimus. Helsingin kaupungin maataloustyöntekijäin ammattiosasto sanoi 30.11.1965 irti 9.4.1964 allekirjoitetun maataloustyöntekijäin työehtosopimuksen, jonka voimassaolo sopimuksen mukaan päättyi 31.12.1965. Neuvottelut aloitettiin 10.3.1966 kun 30.12.1965 oli sovittu siitä, että vanhaa työehtosopimusta saadaan v:n 1966 puolellakin edelleen noudattaa niin kauan, kunnes palkkojen yleistarkistusta koskevat neuvottelut on saatu päätökseen. Neuvottelujen alkaessa jätettiin ammattiosaston taholta muutosehdotus, joka palkkojen yleiskorotuksen osalta pääpiirteissään vastasi yleiseen työehtosopimukseen KTV:n keskusjärjestön taholta esitettyjä muutoksia. Muita muutosesityksiä olivat mm. työajan lyhentämistä tarkoittava esitys sekä ns. hyvänmielisän maksuperusteiden tarkistamista koskeva esitys. Kun kaupungin taholta pidettiin useilla perusteilla välttämättömänä maatalousalan erillistä työehtosopimusta, luopuivat maataloustyöntekijäin ammattiosaston edustajat vaatimuksesta maatalousalan työehtosopimuksen saattamisesta kaupungin yleisen työehtosopimuksen alaiseksi. Neuvotteluissa päädyttiin neuvottelutulokseen, joka soveltuvin osin noudatti yleisen työehtosopimuksen tarkistuksen yhteydessä sovellettua Kaupunkiliiton suositusta. Neuvotteluissa sovittiin yleistarkistuksen lisäksi mm. palkkaryhmittymisen uudelleenjärjestelystä samapalkkaisuussopimuksen vaatimukset huomioon ottaen. Palkkalautakunta päätti omasta puolestaan hyväksyä neuvottelutuloksen ja esittää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle hyväksyttäväksi (4.4. 583 §).

Kansipäällystöliiton työehtosopimus. Suo-

men Laivanpäällystöliitto sanoi irti 29.10. 1965 kaupungin ja liiton välisen, valtuuston v. 1964 hyväksymän kaupungin satama-alusten kansipäällystön palkkausta ja muita työehtoja koskevan sopimuksen ja lähetti kaupunginhallitukselle 15.11.1965 ehdotuksensa uudeksi työehtosopimukseksi. Kaupunkiliiton toimisto oli käytyjen neuvottelujen jälkeen lähettänyt satamakaupungeille suosituksen sekä kansi- että konepäällystön työehtosopimuksista ja samalla ko. työehtosopimusten mallit. Kaupunkiliiton palkka-asiaineuvosto oli pitänyt lähtökohtana sitä, että laadittavia malleja todella noudatettaisiin, kuten aikanaan tehty periaatepäätös edellytti. Vapaiden kesälauantaiden vaatimuksesta aiheutuvaa pulmaa palkka-asiaineuvosto piti niin oleellisena ja työehtosopimusten kirjavuudesta johtuvaa haittaa niin suurena, että se katsoi yhtenäiseen malliin pääsemiseksi voitavan tehdä useita myönnytyksiä työntekijäpuolelle. Palkkauksesta ei aiheutunut erimielisyyttä, koska jo aikaisempien työehtosopimusten mukaan palkkaus määräytyi ulkomaan liikenteen sopimusten mukaisesti. Nytkin suositus seurasi ulkomaan liikenteen linjaa. Työaika sovittiin suositusta koskevissa neuvotteluissa ulkomaan liikenteen työehtosopimuksen mukaiseksi eli 1.4. 1966 alkaen 8 t:ksi päivässä ja 44 t:ksi viikossa erityistä kesätyöaikaa käytäntöön ottamatta. Erittäin oleellisena seikkana oli ollut käsiteltävänä laivanpäällystön vuosilomakysymyksen järjestäminen. Neuvottelujen loppuvaiheessa työntekijäpuolella oli ollut valittavanaan joko palkkojen korkeampi yleiskorotusprosentti tahi vuosilomaetujen parantaminen. Ratkaisussa oli valinta kohdistunut vuosilomaetuihin. Nämä sovittiin nyt sellaisiksi, että merimiesten vuosilomalain 4 §:ssä mainittua vuosilomaa saa laivan päällikkö ja vahtivapaa konepäällikkö, kun toimessaolo on jatkunut yhden vuoden, 35 työpäivää. Kaupunginvaltuustolle päätettiin esittää, että ko. uusi työehtosopimus hyväksyttäisiin liitteenä olevan tekstin mukaisena

3. Palkkalautakunta

ja että kansipäällystölle saataisiin suorittaa 1.1.—31.1.1966 väliseltä ajalta saatuihin ansioihin 5.8 %:n suuruinen palkankorotus (6.6. 937 §).

Konepäällystöliiton työehtosopimus. Suomen Konepäällystöliitto oli kirjelmällään 27.10. 1965 sanonut irti kaupungin ja liiton välisen, v. 1964 hyväksytyn kaupungin satama-alusten kansipäällystön palkkausta ja muita työehtoja koskevan sopimuksen sekä lähetti ehdotuksensa uudeksi sopimukseksi 2.11.1965. Konepäällystöliiton kanssa oli käyty neuvotteluja, minkä jälkeen Kaupunkiliitto oli lähettänyt satamakaupungeille suosituksen sekä kansi- että konepäällystön työehtosopimuksista ja ao. mallit. Käydyissä neuvotteluissa kosketeltiin samoja asioita kuin kansipäällystön kanssa, mm. kesätyöaikaa, vuosilomaoikeutta ja ylityöpalkkaa. Palkkalautakunta päätti puolestaan hyväksyä Kaupunkiliiton suosituksen mukaisen konepäällystön työehtosopimuksen sekä esittää kaupunginhallitukselle -valtuustolle edelleen esitettäväksi, että 1) kaupungin omistamien alusten konepäällystön uusi työehtosopimus hyväksyttäisiin esityslistan liitteenä olevan tekstin mukaisena ja että 2) konepäällystölle saataisiin suorittaa 1.1.—31.1.1966 väliseltä ajalta saatuihin ansioihin 5.8 %:n suuruinen palkankorotus (6.6. 938 §).

Kaupungin satamajäänmurtaajan väkeä koskeva työehtosopimus. Suomen Merimies-Unioni oli sanonut irti ko. sopimuksen 26.10.1965. Satamajäänmurtaajissa maksettavat palkat oli sidottu ulkomaan liikenteen tariffiin. Noudatetun käytännön mukaisesti käytiin eri satamakaupunkien jäänmurtajaväkeä koskevan sopimuksen solmimista tarkoittavat neuvottelut keskitetysti Kaupunkiliiton ja Merimies-Uniionin kesken. Näissä pääsivät osapuolet yksimielisyyteen työehtosopimuksen malliin tehtävistä muutoksista. Palkkalautakunta päätti

1) hyväksyä neuvottelutuloksen ja esittää kaupunginhallitukselle edelleen esitettäväksi, että kaupungin ja Suomen Merimies-Uniionin

kesken tehtäisiin pöytäkirjan liitteen n:o 1 mukainen satamajäänmurtaajan väkeä koskeva työehtosopimus siten, että se tulisi voimaan 1.2.1966 alkaen ja että 1.1.—31.1.1966 väliseltä ajalta tuleva taannehtiva tarkistus toteutettaisiin suorittamalla sanottuna aikana kertyneelle ansiomäärälle 5.8 %:n korotus,

2) esittää kaupunginhallitukselle edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi, että valtuuston 4.4.1962 vahvistaman kaupungin palveluksessa työsuhteessa olevien vuosilomasaännön 1 §:n 4 mom. muutettaisiin seuraavan sisältöiseksi: »Tätä sääntöä ei sovelleta kaupungin rajojen ulkopuolella työskenteleviin metsä-, maatalous- ja teollisuustyöntekijöihin, lukuun ottamatta kaupungista sinne tilapäisesti siirrettyjä taikka kaupungin sairaala- ja huoltolaitoksissa vakinaisesti työskenteleviä työntekijöitä. Tätä sääntöä ei myöskään sovelleta kaupungin omistamia aluksia koskevien työehtosopimusten alaisessa työsuhteessa oleviin henkilöihin» (9.5. 745 §).

Sukellusalan työehtosopimuksen soveltaminen kaupungin töissä. Suomen Rakennusteollisuusliitto ja Suomen Sukeltajain liitto olivat 10.5.1966 sopineet eräistä muutoksista 30.4. 1963 allekirjoitettuun ja v. 1964 muutettuun sukellusalan työehtosopimukseen. Muutokset koskivat mm. tuntipalkan, lyhyissä työsuhteissa maksettavan lisäpalkan, syvyysisän ja hälytysluonteisesta työstä maksettavan korvauksen korottamista. Kaupungin voimassa olevan työehtosopimuksen 5 §:n 1. kohdan mukaan kaupunki on velvollinen aikatyössä noudattamaan yksityisalojen työehtosopimusten palkkausmääräyksiä niissä tapauksissa, jolloin kaupungin palkkahinnoittelussa ei ole palkkausta määritelty. Sukeltajien osalta on kuitenkin aikaisemmin menetelty siten, että sukellusalan työehtosopimuksen mukaisesta perustuntipalkasta on vähennetty 6 p, jonka on katsottu vastaavan v. 1961 sovitun kolmen palkallisen arkipyhän palkkausta. Sukeltajain liiton kanssa oli sovittu,

että sukeltajain perustuntipalkan vähennys, joka koskee kaupungin palveluksessa vakinaisluonteisesti olevia sukeltajia, korotetaan 8 p:ksi/t. Palkkalautakunta päätti ilmoittaa satamalaitokselle, että sukeltajain korotetut palkat tulee suorittaa sukellusalan uuden työehtosopimuksen mukaisesti 10.5.1966 jälkeen ensiksi alkavan palkanmaksukauden alusta lukien kuitenkin huomioon ottaen, että kaupungin työssä vakinaisesti oleville sukeltajille maksetaan sukellusalan työehtosopimuksen 10 §:ssä mainituin edellytyksin perustuntipalkkana 6.83—8.17 mk tunnilta (11.7. 1 200 §).

Työehtosopimuksen ja palkkahinnoittelun soveltaminen kaupunginkirjaston kirjansitojiin. Kaupunginkirjasto oli esittänyt, että kirjaston palveluksessa oleville kolmelle kirjansitojalle saataisiin maksaa Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton ja Suomen Kirjatyöntekijäin Liiton välisen työehtosopimuksen palkkamääräysten mukaisesti kahdelle 3.54 mk/t ja yhdelle 3.92 mk/t. Entiset tuntipalkat olivat vastaavasti 3.34 ja 3.70 mk. Palkkalautakunnan esittelijä katsoi, ettei ollut perusteita noudattaa ko. työntekijöihin nähden graafisen alan sopimusta, vaan yleistä, kaupungin tuntipalkkaisia työntekijöitä koskevaa työehtosopimusta. Palkkalautakunta päätti, että kaupunginkirjaston tuntipalkkaisten kirjansitojien katsotaan kuuluvan yleisen työehtosopimuksen piiriin. Sen 1 §:n mukaan 8 v ammatissa olleille kirjansitojille voidaan maksaa palkkahinnoittelun 1 §:n toisen palkkaryhmän mukainen perustuntipalkka, joka on 3.63 mk, 11.7.1966 alkaen (11.7. 1 149 §).

Työehtosopimuksen solmimista Kunnallis- ja sairaala-alojen työntekijäin liiton Helsingin keskusjärjestön kanssa koskeva kysymys. Keskusjärjestö oli lähettänyt palkkalautakunnalle kirjelmän, missä se esitti, että kaupunki solmisi työehtosopimuksen myös tämän järjestön kanssa. Esittelijä mainitsi, että kysymys oli ollut esillä jo 20.4.1964 palkkalautakunnan kokouksessa, jolloin se pantiin pöy-

dälle lähinnä siitä syystä, ettei ko. keskusjärjestön taholta ollut saatu selvitystä järjestön jäsenmäärästä. Jo v. 1963 oli mainitulle liitolle sekä sen Helsingin keskusjärjestölle myönnetty viranhaltijain osalta neuvottelu-oikeus Kaupunkiliiton ja Helsingin kaupungin kanssa. V:n 1966 aikana oli neuvotteluissa jo päästy yksimielisyyteen siitä, että kaupungin ja keskusjärjestön kesken voitaisiin solmia asiallisesti samansisältöinen työehtosopimus kuin kaupunki oli tehnyt Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestön kanssa. Ainoastaan luottamusmiesten asettamista koskevan 14 §:n osalta sopimusteksti poikkesi toisen järjestön kanssa tehdystä työehtosopimuksesta. Esittelijä katsoi, että sopimustulos olisi hyväksyttävä. Kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestö oli vastustanut toisen rinnakkaissopimuksen solmimista, koska sen mielestä useampien pääluottamusmiesten esiintyminen samoilla työpaikoilla olisi omiaan aiheuttamaan sekaannusta ja epätietoisuutta työntekijäin keskuudessa. Järjestö katsoi, ettei se olisi vastuussa tällöin mahdollisesti syntyvistä selkkauksista. Sairaala-alojen työntekijäin järjestö kieltäytyi ilmoittamasta jäsenmääränsä ja huomautti samalla, että jos kaupunki asettaa yhden järjestön monopoli-asemaan, niin se samalla sekaantuu järjestöpolitiikkaan. Asiasta oli käyty useita neuvotteluja kaupungin ja järjestön edustajien kesken. Kaupungin neuvottelijoiden lähtökohdana oli alusta lähtien ollut se, että järjestöllä jäsenistönsä puolesta on myös oltava riittävä edustavuus. Kun tästä ei useista pyynnöistä huolimatta ollut saatu tyydyttävää selvitystä, katsottiin, että työehtosopimusta ei toistaiseksi olisi solmittava Kunnallis- ja sairaala-alojen työntekijäin liiton Helsingin keskusjärjestön kanssa. Palkkalautakunta päätti, ettei keskusjärjestön kirje antanut aihetta toimenpiteisiin (18.4. 612 §, 25.4. 668 §).

Erikoisammattimieslisät. Palkkalautakunta päätti, että seuraaville tuntipalkkaisille

3. Palkkalautakunta

työntekijöille saatiin maksaa erikoisammattimieslisää: liikennelaitoksen menetelmätutk. Leo Berglundille, raaka-ainetekn. apul. Mauri Klipille ja osatarkast. Eino Riskusalolle 30 % perustuntipalkasta laskettuna sekä samoin autontarkast. Veli Ahoselle, Aarne Kohoselle, Reino Korhoselle, Eino Liikaselälle, Toivo Lönnforsille ja Kalle Parkkiselle 25 % perustuntipalkasta laskettuna (25.4. 667 §).

Edelleen myönnettiin vesilaitokselle oikeus maksaa palkkahinnoittelun 2 §:n 16. kohdan mukaisesti erikoisammattimieslisää 40 %:n suuruisena perustuntipalkasta laskettuna seuraaville työntekijöille: työkaluosaston esimiehelle Seth Salmelle, työkaluviilaajille Jorma Puhtiselle ja Erkki Stigellille sekä mallipuu-seppä Pentti Päiväkummulle (6.6. 939 §). Samoin palkkalautakunta myönsi liikennelaitokselle oikeuden maksaa palkkahinnoittelun em. kohdan mukaisesti erikoisammattimieslisää 30 %:n suuruisena perustuntipalkasta osatarkast. Väinö Kempille sekä 25 %:n suuruisena esimiehille Helge Karlssonille ja Erkki Timoselle sekä autontarkast. Eino Riskusalolle (20.6. 1 027 §).

Vesilaitokselle myönnettiin oikeus maksaa erikoisammattimieslisää päätöstä ensiksi seuraavan palkkakauden alusta lukien sähköasent. Yrjö Montoselle 40 %:n ja laitosmies Eero Rassalle 35 %:n suuruisena perustuntipalkasta laskettuna (19.12. 2 135 §).

Kuorma-autotaksan vahvistaminen käytettäväksi kaupungin töissä. Maistraatti oli päätöksellään 13.10. vahvistanut kuorma- ja pakettiautojen liikennetaksan 1.11.1966 alkaen. Tämän johdosta oli kaupungin ja kunnallisten työntekijäin keskusjärjestön kesken käyty neuvotteluja ns. lista-autonkuljettajien tuntiajotaksasta. Neuvotteluissa oli päästy yksimielisyyteen taksasta, joka rakentui maistraatin vahvistamalle em. taksalle, mutta jossa taksaa alentavana tekijänä oli otettu huomioon kustannuksia, joita kaupungille aiheutui sen vuoksi, että lista-autonkuljettajat olivat työsopimussuhteessa kaupunkiin. Alennuksen määräksi oli sovittu 80 p/t.

Palkkalautakunta päätti, kumoten asiassa 14.6.1965 tekemänsä päätöksen, ilmoittaa ao. laitokselle,

1) että kaupunkiin työsuhteessa oleviin, omaa autoaan kuljettaviin kuorma-autonkuljettajiin (ns. lista-autot) nähden noudatetaan 1.11.1966 alkaen tuntiajotaksaa, jonka mukaan maksuluokissa I—XIII maksetaan 8.80—18 mk/t,

2) että urakka-ajossa oleville lista-autonkuljettajille lasketaan miehen osuudeksi 25 % urakka-ansiosta,

3) että kaupungin palveluksessa aikaisemmin olleiden lista-autonkuljettajien leskien ja invalideiksi tulleiden lista-autonkuljettajien omistamiin, kaupungin ajoja suorittaviin kuljettajiin nähden noudatetaan kaupungin ja Kuorma-autojen tilauskeskusyhdistyksen kesken sovittua taksaa,

4) että lista-autoille järjestetään työtä myös kuljettajien vuosi- ja sairauslomien aikana sikäli kuin työmailla on ajoja ja tällöin noudatetaan eo. lista-autotaksaa,

5) että 4) kohdassa tarkoitetut työjärjestelyt edellytetään toteutettavan rakennusviraston katurakennusosastolla insinööripiireittäin, muilla rakennusviraston osastoilla osastoittain, satamalaitoksen satamarakennusosastolla käsittäen koko osaston, sähkölaitoksella koko laitoksen jne. ja

6) että eo. uutta taksaa noudatetaan siihen saakka, kunnes maistraatin 13.10.1966 tekemää päätöstä muutetaan ja muutosten mahdollisesti lista-autotaksaan nähden aiheuttamista muutoksista sovitaan (31.10. 1 871 §).

Kansakoulujen ruoanjakajien palkkaperusteiden tarkistaminen. Helsingin kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestö oli huomauttanut kirjelmässään, että kansakoulujen ruoanjakajien tehtävät lisääntyivät sen johdosta, että he syyslukukauden alusta lähtien joutuivat jakamaan lapsille ruokailun yhteydessä voita, juustoa, juureksia ym. Näitä ei ollut käytössä silloin, kun voimassa olivat palkkaperusteet vahvistettiin, minkä vuoksi ko. perusteet olisi uudelleen tarkistet-

tava. Järjestelytoimisto totesi, että ruoanjakajien palkkausperusteet oli määritelty toimiston v. 1956 suorittaman tutkimuksen perusteella ja olivat sellaisinaan edelleen voimassa. Tutkimusajankohdan jälkeen ruokavaliota oli tullut monipuolisemmaksi ja tämän vuoksi ruoanjakajien työ määrä oli lisääntynyt n. 10 % v:een 1956 verraten. Tämä olisi otettava huomioon palkkaperusteissa, jotta työkuormitus pysyisi ennallaan. Kaupunginhallitus oli päättänyt mainitun tutkimusselostuksen perusteella ja edellyttäen, että kouluissa käytetään kokeiltua uutta ruokavaliota, että kansakoululaisten ruokailua varten saadaan palkata 1—3 tai useampia ruoanjakajia jos koulussa on oppilaita 320—680—1 090 ja kutakin 460 oppilasta kohden yksi ruoanjakaja lisää. Viimeksi tarkistettiin ruoanjakajien palkkausta 27.10.1966 lukien, niin että jakelupalkkio tuli olemaan 1.17 mk/kk. Järjestelytoimiston lausunnossa esitetyt näkökohdat huomioon ottaen palkkalautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että ruoanjakajien työ- ja palvelusehdot vahvistettaisiin tutkimustulosten mukaisiksi. Jakamalla 4. palkkaluokan mukainen palkka järjestelytoimiston lausunnossa mainitulla luvulla 414 saatiin seuraavat markkamäärät 1.24, 1.32, 1.40, 1.49 ja 1.59 mk peruspalkan ikälisineen mukaan laskettuna. Edelleen esitettiin, että muutos tulisi voimaan lopullista päätöstä seuraavan kuukauden alusta lukien ja että samalla vahvistettaisiin niille ruoanjakajille, joiden palkkausperusteena on ruokailijain lukumäärä, yhdeksän kuukauden ajalta vuodessa maksettava jakelupalkkio 1.40 mk:ksi kk:ssa (21.11.1969 §).

Virka-asunnoista perittävien vastikkeiden ym. korvausten tarkistaminen. Ko. vuokrien tarkistus oli v. 1965 siirretty toistaiseksi, kunnes luontoisetuvastikkeiden uusi määrittämisjärjestelmä otettaisiin käyttöön, kuitenkin enintään ko. vuoden loppuun. Virka-asuntojen pisteytystyö jatkui edelleen palkkalautakunnan toimiston ja kiinteistöviraston toimesta eikä Kaupunkiliitolle ollut vielä voitu

toimittaa sen pyytämiä selvityksiä uuden vuokran määrittelemiseksi. Sittenkin sanottu vuokrien tarkistus päätettiin edelleen siirtää enintään 31.3.1966 saakka. Vuokria oli v:n 1958 jälkeen tarkistettu kolme kertaa siten, että ne viimeksi 1.3.1964 lukien olivat olleet 2.23 mk/m². Tilastotoimiston viimeksi ilmoittaman, 13.8.1965 päivätyn tiedon mukaan ennen v. 1949 valmistuneiden huoneistojen keskivuokra oli 3.81 mk/m². Samalla kun palkkalautakunta päätti tarkistaa virka-asuntojen neliömetrikorvauksen (vähennys 30 %) 2.67 mk:ksi m²/kk, tarkistettiin myöskin muista etuuksista perittävät vastikkeet. Lämmityskorvaus kohosi 40 p:stä 45 p:iin m²/kk ja keittopuukorvaus 5 mk:sta 5.85 mk:aan/kk. Lämminvesikorvaus oli 1.70—3.60 mk hengeltä kuukaudessa riippuen siitä, oliko lämmintä vettä saatavissa 2—7 päivänä viikossa. Valaistus-, sähköliesi- ym. maksut olivat n. 6 % entisiä korvauksia korkeammat. Sen sijaan korvaukset kaasunkäytöstä, lämpimästä vedestä, laitoksen omistamasta jääkaapista sekä pesutuvan ja mankeelin käytöstä, saunamaksut ja yksityispyykin pesetus laitoksessa sekä autosuojavuokrat päätettiin pysyttää ennallaan. Ruoasta perittävät korvaukset kohosivat 30:sta — 45 p:iin aamuaterialta sairaaloissa, huolto- ja lastensuojelulaitoksissa sekä lastentarhain viranhaltijain osalta 57:stä 60 p:iin ja pääaterialta vastaavasti 1.40 mk:sta—1.65 mk:aan ja 1.14:sta—1.20 mk:aan. Elintarvikekeskuksen viranhaltijain kuukausimaksu ruoasta korotettiin 53 mk:sta — 65 mk:aan (18.4. 636 §, 9.5. 755 §).

Virka-asunnoissa käytetystä kaasusta perittävää korvausta oli tarkistettava kun kaupunginvaltuusto oli 7.9.1966 vahvistanut kaasulaitoksen yleistariffit, jonka mukaan kotitaloustariffin kulutusmaksu oli II-luokassa 17 p/m³. Tätä sovelletaan kiinteistöön, jonka kaasunkulutus on pääasiallisesti kotitalouskulutusta ja mitataan kiinteistökohtaisella yhteismittarilla. Kaasulaitos ilmoitti, että se laskee keskim. 200 m³ vuodessa kulutusta ta-

3. Palkkalautakunta

loutta kohti, ja jos asuntojen keskineliöpin-ta-ala on n. 50 m², tulisi kaasun hinta uuden tariffin mukaan olemaan 8 p/m² kk:ssa. Palkkalautakunta päätti vahvistaa mainitun summan virka-asuntojen kaasunkulutukses-ta perittäväksi korvaukseksi 1.11.1966 lukien (24.10. 1 813 §).

Palkkalautakunta teki kertomusvuonna useita päätöksiä, jotka koskivat virka-asun-tojen vuokravastikkeen vahvistamista tai muuttamista. Eräitä asuntoja poistettiin virka-asuntoluettelosta.

Piiripuutarhuri Aarno Lehtivuorelle myön-nettiin oikeus pitää virka-asunnossaan asu-massa tyttärensä opiskelutoveri tavanomai-sin ehdoin (24.1. 187 §).

Palkkalautakunta teki useita päätöksiä *virkapuhelimien* asentamisesta, siirtämisestä, poistamisesta jne. Lisäksi päätettiin puhelu-maksujen ja neljännesvuosimaksujen suori-tamisesta kaupungin varoista eräiden viran-haltijain osalta, jotka olivat päivystysvelvol-lisia.

Sairaalan viranhaltijain vapauttamista lää-kärintodistuspalkkioiden maksamisesta tarkoitta-va esitys. Kunnallis- ja sairaala-alojen työn-tekijäjärjestöt olivat maininneet, että aikai-semmin vallinnut käytäntö, jonka mukaan sairauslomatodistuksista ei peritty palkkiota, rajoittui koskemaan niitä tapauksia, jolloin viranhaltija kävi oman sairaalansa poliklini-kalla tai henkilökunnan lääkärin vastaan-otolla. Tämä tapahtui lähinnä sen vuoksi, että henkilökunnan terveydentila ei saisi olla vaarana potilaille ja että taloudelliset seikat eivät muodostuisi esteiksi lääkärintarkastuk-sissa käymiselle. Sairausvakuutuslain tultua voimaan saavat kunnat nostaa työntekijälle kuuluvan päivärahan, ellei ko. päiväraha yli-tä työnantajan maksamaa sairauslomapalk-kaa. Lääkintöhallituksen tätä asiaa koske-vassa kirjelmässä edellytetään, että henkilö-kunnan lääkärille on maksettava lääkärinto-distuksesta 5—7.50 mk. Järjestöt eivät voi-neet pitää kohtuullisena sitä, että mainittu lunastus perittiin näistä todistuksista viran-

haltijoilta. Sairaalamlautakunta totesi saman, minkä järjestöt olivat esittäneet, että lääkin-töhallituksen ohjeen mukaisesti tutkittavana tai hoidettavana olevalle annettavaa lääkä-rintodistusta oli nyttemmin pidettävä mak-sullisena. Periaatteessa asia koskee kaikkia kaupungin viranhaltijoita. Sairaalan kan-nalta on tärkeätä, että henkilökunnan ter-veydentilaa seurataan tarkoin. Mikäli lää-kärintodistus-palkkio maksettaisiin kaupun-gin varoista, eivät taloudelliset seikat olisi esteenä tarkastuksessa käymiselle. Käytän-nössä ei kuitenkaan yhtä viranhaltijaryhmää voitane asettaa muita edullisempaan ase-maan, joten mahdollinen korvaus jouduttai-siin maksamaan kaikissa tapauksissa, joissa kaupungin viranhaltija on saanut kaupungin kaavakkeelle laaditun lääkärintodistuksen sairaalasta ja joutunut siitä maksamaan lää-kärille palkkion. Esittelijä totesi, että lääkin-töhallituksen omaksuman kannan mukaan on sairauslomatodistusta pidettävä maksullisena silloin, kun sairausloma on 14 vrk tai sitä pitempi. Sairaanhoidolaitoksen maksuista, korvauksista ja palkkioista annetun ase-tuksen 6 §:n mukaan »lääkärintodistuksesta ja lausunnosta, joka ei liity potilaan hoitoon, peritään todistuksen ja lausunnon laadusta riippuen 3.49—34.97 mk» sekä saman asetuk-sen 7 §:ssä on säädetty, että »Muita kuin 1 ja 4—6 §:ssä mainittuja maksuja älköön poti-lailta perittäkö.» Kaupunginvaltuuston 17.6. 1965 tekemässä päätöksessä oli määrätty, että »yksinkertainen sairauslomatodistus an-netaan hoito-ohjeen luonteisena tarkistuksen yhteydessä maksutta.» Puuttumatta enem-mälti kysymykseen, onko potilas velvollinen suorittamaan lääkärille maksun ko. sairaus-lomatodistuksesta, esittelijä katsoo, että kau-pungille ei tällaista velvollisuutta voida aset-taa. Lausuntoehdotusta täydennettiin siten, että siihen lisättiin: »ja että kysymys siitä, voitaisiinko lääkärintodistuslomaketta mah-dollisesti muuttaa siten, ettei todistuksista jouduttaisi suorittamaan lääkärille todistus-palkkiota, olisi otettava erikseen harkitta-

vaksi siinä kaupungin elimessä, jolle asian käsittely kuuluu.» Palkkalautakunta antoi lausunnon edellä olevan mukaisesti (31.1. 219 §).

Elintarvikekeskuksen viranhaltijain ruokailukorvaus ym. Palkkalautakunta oli päätöksellään 18.4. vahvistanut elintarvikekeskuksen viran- ja toimenhaltijoilta ruoasta perittävän korvauksen 65 mk:ksi/kk 1.5.1966 lukien. Päätös perustui elintarvikekeskuksen ilmoittamaan yhden päivän ruoka-ainekustannuksiin, jotka olivat 2.15 mk. Elintarvikekeskus oli sittemmin tarkistanut laskelmansa pitemmältä ajanjaksolta, nim. 3 kk:n ajalta, jolloin tulokseksi saatiin 2.04 mk:n kustannukset päivää kohti. Työntekijäin järjestö oli pyytänyt, että laitoksen henkilökunnalle annettaisiin mahdollisuus vapautua toisesta päivittäisestä ateriesta. Kun sen mielipidettä oli tiedusteltu, 83 % henkilöstöstä oli ollut toisen aterian poistamisen kannalla, koska aterioiden väli muodostuisi lyhyeksi. Palkkalautakunta päätti vahvistaa keskuksen viranhaltijain kuukausittain maksettavan ruokailukorvauksen 45 mk:ksi 1.7.1966 lukien. Korvaukseen sisältyi yksi ateria ja aamukahvi (20.6. 1 034 §).

Elintarvikekeskuksen lautakunta oli esittänyt, että luontoisetusäännön 18 §:n elintarvikekeskuksen henkilökunnan ruokailua koskeva kohta muutettaisiin siten, että pakollinen ruokailuetu koskisi vain aamuateriaa ja että henkilökunta olisi velvollinen maksamaan yhdestä tarjottavasta ateriesta päivittäin. Lisäksi se esitti, että palkkalautakunta tarkistaisi 20.6.1966 tekemänsä päätöstä kuukausittain maksettavan ruokailukorvauksen osalta, joka väliaikaisesti oli vahvistettu 45 mk:ksi kk:ssa yhden aterian ja aamukahvin osalta. Elintarvikekeskus oli tarkistanut laskelman ajanjaksolta 1.1.—31.5.1966, jolloin ruokailu käsitti kaksi ateriaa ja kahvin. Tällöin kahden aterian raaka-aineet tulivat maksamaan 1.72 mk ja yhden aterian + kahvin vastaavasti 1.14 mk. Palkkalautakunta päätti tarkistaa elintarvikekeskuksen

viranhaltijain kuukausittain maksettavan ruokailukorvauksen 34 mk:ksi kuukaudessa 1.12.1966 lukien väliaikaisesti. Mainittuun korvaukseen sisältyi ainoastaan yksi ateria ja aamukahvi. Samalla lautakunta kehotti elintarvikekeskusta seuraamaan ateriakustannusten kehitystä ja tarpeen vaatiessa tekemään ateriakorvauksen tarkistamista koskevan esityksen viipymättä palkkalautakunnalle (21.11. 1 974 §).

Kunnantyöntekijäin keskusjärjestö oli em. päätöksen johdosta lähettänyt kaupunginhallitukselle kirjelmän, missä esitettiin, että palkkalautakunnan ko. päätös olisi pitänyt tulla voimaan jo 1.7.1966 lähtien, eli silloin kun elintarvikekeskuksen lautakunta oli asian esittänyt, koska viranhaltijoilta oli 5 kk:n ajalta peritty 11 mk liikaa kk:ssa. Palkkalautakunta päätti kuitenkin esittää anomuksen hylättäväksi, koska lautakunta oli yleensä vahvistanut kaikki luontoisetusäännöstä johtuvat maksut tuleviksi voimaan palkkalautakunnan päätöstä seuraavan kuukauden alusta lukien eikä tässäkin tapauksessa katsottu olevan aihetta poiketa aikaisemmasta käytännöstä (12.12. 2 074 §).

Lastentarha-apulaisen ruokailuvelvollisuus. Lastentarha-apulainen Rut Söderqvist oli anonut vapautusta ruokailuvelvollisuudesta lääkärintodistuksen perusteella. Tri Parron antaman todistuksen mukaan Söderqvistin olisi pidettävä dieettiä sairauden ja liikaliivuuden perusteella. Lastentarhain lautakunta esitti lausunnossaan, että luontoisetusäännön 18 §:n 1) kohdan mukaan lastentarhain henkilökunta on velvollinen maksamaan vähintään yhdestä ateriesta päivittäin. Lastentarhain lääkäri ei puoltanut Söderqvistin anomusta. Tällä oli 8 t:n yhtämittainen työaika, jolloin hän ei voinut poistua muualle syömään terveydelleen sopivampaa ruokaa. Lastentarhain pääateria käsittää yleensä kaksi ruokalajia. Näistä anoja voisi itse valita, kuinka paljon ja mitä hän syö tarjolla olevasta ruoasta. Sitä paitsi lastentarhan ruoka on lapsille sovellettua kevyttä ruo-

3. Palkkalautakunta

kaa, joka sopii dieettiruoaksi. Palkkalautakunta oli äänestyksen jälkeen, kuudella äänellä kolmea vastaan, päättänyt vapauttaa Söderqvistin ruokailuvelvollisuudesta. Kaupunginhallituksen alistettua ko. päätöksen tutkittavakseen palkkalautakunnan oli annettava selityksensä asiasta. Enemmistö-päätöksen perusteluina oli todettava, että lastentarhain lääkärin lausunnosta huolimatta palkkalautakunta oli katsonut, että lääkärin määräämää dieettiä ei voida pitää lastentarhassa tarjottavana olevan ruokavaliokoiiman perusteella (21.3. 522 §).

Hautausavustusta myönnettiin kertomusvuonna kaikkiaan 25 352 341 mk.

Palkkalautakunnan toimistopäällikön päätösluetteloon sisältyi tuhansia päätöksiä, jotka koskivat *ikälsien myöntämistä* viranhaltijoille. Kaupunginhallitukselle palkkalautakunta antoi 40 lausuntoa ikälsien myöntämistä koskevista asioista.

Virkavapautta myönnettiin täysin palkkaeduin 243 tapauksessa. Osapalkkaista virkavapautta, jolloin palkan määrä vaihteli 20—70 %:iin huoltovelvollisuudesta riippuen, myönnettiin 39 tapauksessa. Palkatonta virkavapautta toisen viran hoitamista, jatko-opintoja tai yksityisasioita varten myönnettiin 396 viranhaltijalle.

Koskelan sairaskodin tp. hoitoapulainen Raili Reijonen oli anonut palkatonta virkavapautta 10.1.—25.5.1966 väliseksi ajaksi talouskurssin suorittamista varten. Koska Reijonen oli tullut kaupungin palvelukseen vasta 24.5.1965, ei hän ollut ehtinyt olla vielä käytännössä noudatettua yhtä vuotta kaupungin palveluksessa ennen anotun loman alkamista. Lisäksi esittelijä katsoi, ettei ko. kurssin suorittamisesta olisi suoranaista hyötyä anojan virkatehtävien suorittamiselle. Anomus päätettiin hylätä (17.1. 144 §).

Lääkintävoim. Anne-Marie Aarni oli anonut palkatonta virkavapautta yksityisasioiden hoitamista varten ajaksi 16.2.—15.8. 1966. Lastensuojelulautakunta oli puoltanut anomusta, koska sen epäminen saattaisi

johtaa anojan irtisanoutumiseen ja alan pätevistä työvoimasta oli tuntuva puutetta. Palkkalautakunnan esittelijä totesi kuitenkin, että Aarnille oli myönnetty samaan tarcoitukseen virkavapautta useita kertoja, mm. kolmena viimeksi kuluneena vuonna sekä opintolomaa ja jatkokurssin suorittamista varten virkavapautta 50 %:n palkkaeduin v. 1964 ja 1965, joten tässä vaiheessa anojalle ei enää olisi myönnettävä palkatonta yksityisolomaa. Palkkalautakunta päätti hylätä anomuksen (21.2. 369 §).

Palkkaetujen myöntäminen työloman ajalta. Työntekijäin keskusjärjestö oli ilmoittanut, että KTV:n liitto järjestää UNESCO:n apurahojen turvin »Atomi nyky-yhteiskunnassa»-nimisen matkakurssin 4.9.—20.9.1966. Liittotoimikunta oli valinnut kurseille Helsingistä eräitä järjestön jäseniä. Järjestö esitti, että koska kursseilla käsiteltäviä asioita voitiin pitää ajankohtaisina sekä tarpeellisina ja myös kaupungin kannalta hyödyllisinä, kursseille valituille työntekijöille myönnettäisiin palkallista lomaa ko. ajaksi. Esittelijä katsoi, että mainittu kurssi voitaneen ehkä rinnastaa opintomatkaan. Vaikka luentojen aiheet olivatkin yleistietoutta lisääviä ja ajankohtaisia, niistä ei ollut anojille sannottavaa tai välitöntä hyötyä heidän työtehtäviensä hoidon kannalta. Tästä syystä kursseihin osallistuvien tulisi ensi sijassa käyttää tähän tarkoitukseen vuosilomaansa. Ellei tähän ollut enää mahdollisuutta, esittelijä katsoi voivansa puoltaa enintään 50 %:n palkkaetujen myöntämistä, mikäli ao. laitos myöntää tarkoitukseen palkatonta työlomaa. Palkkalautakunta päätti esittää tämän vastaukseksi Suomen kunnallisen työntekijäin ja viranhaltijain liitolle (29.8. 1 402 §). Rakennusviraston kirvesmies Siirtomaa oli ilmoittanut, ettei hän voinut käyttää vuosilomaansa ko. kursseille osallistumiseen, koska hän oli pitänyt lomansa jo 13.6.—13.7., eli ennen kuin liitto oli ilmoittanut hänen valitsemisestaan näille kursseille. Edellä selostetun päätöksen mukaisesti palkkalautakunta

päätti myöntää Siirtomaalle 50 % hänen palkkaeduistaan ko. työloman ajalta (31.10. 1 869 §).

Sähkölaitoksen autonkulj. Taisto Enckell oli anonut palkallista lomaa ajaksi 22.10.—25.10., kun hänet oli valittu erotuomariksi jalkapallomaaotteluun Neuvostoliitto—Itä-Saksa. Koska palkkalautakunnan periaatepäätöksen mukaisesti tämänlaatuissa otte- luissa erotuomareina toimiville oli yleensä myönnetty palkkaedut samojen perusteiden mukaan kuin varsinaisille urheilijoille, pää- tettiin Enckellille myöntää täydet palkkaedut ko. loman ajalta (7.11. 1 894 §). Samaten myönnettiin sähköasent. Matti Löfmanille täydet palkkaedut ajalta 25.8.—15.9. lento- palloilun maailmanmestaruuskilpailuissa ero- tuomarina toimimista varten (8.8. 1 277 §).

Palkatonta virkavapautta työkyvyttömyys- eläkkeen saamisen yhteydessä koskeva asia. Liikennelaitoksen linja-autonrahastaja Sylvi Paatelainen oli saanut jatkuvaa virkavapaut- ta 30.6.1966 mennessä yht. 12 kk. Kunnalli- nen eläkelaitos oli myöntänyt hänelle työky- vyttömyyseläkkeen 1.7.1965 lukien toistai- seksi, kuitenkin enintään 31.7.1967 saakka. Koska siis häntä ei ollut katsottu lopullisesti työkyvyttömäksi, hän anoi palkatonta virka- vapautta em. ajaksi. Esittelijä totesi, että palkkalautakunnassa ei aikaisemmin ollut ollut käsiteltävänä virkavapauden myöntä- mistä määrääjäksi työkyvyttömyyseläkettä saavalle viranhaltijalle. Kaupungin eläke- säännön mukaan eläkkeen saamisen edelly- tyksenä on joko saavutettu ikä tai että viran- haltija sitä ennen on käynyt pysyvästi kyke- nemättömäksi hoitamaan virkaansa ja että hänen palvelusaikansa on vähintään 10 v. Kunnallisen eläkesäännön mukaan taas oi- keus työkyvyttömyyseläkkeeseen on viran- haltijalla tai työntekijällä, jonka kunnallinen palvelussuhde on sen jälkeen kun hän on täyt- tänyt 18 v yhdenjaksoisesti jatkunut 4 kk:n ajan. Viranhaltijalla tai työntekijällä on oi- keus saada kunnallisen eläkelaitoksen sääntö- jen mukaan työkyvyttömyyseläkkeenä suo-

ritettavaa peruseläkettä, jos hän sairauden, vian tai vamman takia on kykenemätön vir- kaansa tai työhönsä ja työkyvyttömyyden voidaan arvioida jatkuvan yhdenjaksoisesti vähintään yhden vuoden ajan. Ko. eläke voi- daan myöntää määrätyksi ajaksi tai toistai- seksi ja sen saaminen ei edellytä virkasuhteen katkeamista. Nämä määräykset on annettu silmällä pitäen viranhaltijan tervehtymistä ja uudelleen viranhoidon astumista. Kun mää- räaika on kulunut umpeen, on ao. viranhalti- jan esitettävä uusi selvitys työkyvyttömyy- destään saadakseen lisää eläkettä. Jos jäsen- yhteisöllä on tarjolla hänelle muuta työtä, jota on pidettävä kohtuullisen toimeentulon turvaavana, voidaan eläke lakkauttaa tai sen määrää alentaa. Koska viranhaltijan eroami- nen virastaan ennen kuin hänellä on täyttä varmuutta sairauden jatkumisesta, merkitsisi riskiä menettää pääsy takaisin omaan vir- kaansa sairauden jälkeen, on palkattoman virkavapauden anominen viranhaltijain kan- nalta perusteltua. Kaupungin kannalta on myös suotavaa, että ko. viranhaltija voi ter- vehdyttyään palata hoitamaan entistä vir- kaansa. Haittapuolena on kuitenkin se, että virkaa joudutaan ehkä kauankin pitämään avoimena. Palkkalautakunta päätti myöntää rahast. Paatelaiselle palkatonta virkavapautta 1.7.1966 lukien siihen saakka, kun hänen työ- kyvyttömyytensä kestää, kuitenkin kauin- taan 31.7.1967 saakka (12.12. 2 076 §).

Eläkkeitä myönnettiin kertomusvuonna 644. Leskieläkkeitä myönnettiin 119 ja kasva- tusapua 22 lapselle. Eläkkeitä oikaistiin tai korjattiin 34 tapauksessa, joista 8 koski leski- eläkettä ja 2 kasvatustapua. Palkkalautakun- ta antoi lisäksi 22 lausuntoa kaupunginhalli- tukselle eläkkeitä koskevista asioista.

Kansakoulunopettajien eläkkeiden tarkista- minen. Helsingin Opettajayhdistys sekä erät opettajat olivat esittäneet suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle, että vanhan palkkauksen mukaan kansakoulunopettajille määräytyvien kaupungin suorittamien eläk- keiden lisä olisi tarkistettava siten, että eläk-

keet vastaavista viroista tulisivat yhtä suuriksi eläkkeiden myöntämisajankohdasta riippumatta. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta huomautti, että kun palkkauksen tarkistuksessa yleisesti pyritään vastaavia virkoja hoitaneiden kesken samapalkkaisuuteen, niin ei olisi ainoastaan korotettava liian alhaisiksi todettuja eläkkeitä, mistä olisi seurauksena entistä suurempi kirjavuus eläkkeihin nähden, vaan puoltaen opettajayhdistyksen anomusta johtokunta esitti, että vanhan palkkauksen mukaan kansakoulunopettajille määräytyvät, kaupungin suorittamat eläkkeen lisät tarkistettaisiin 1.1.1965 lukien siten, että kunkin koulumuodon opettajien eläkkeet eläkkeen myöntämisajankohdasta riippumatta tulisivat yhtä suuriksi kuin uuden palkkauksen mukaan 1.1.1965 lukien määräytyvät vastaavat eläkkeet. Opettajayhdistysten kanssa käydyissä neuvotteluissa päästiin yksimieliseen neuvottelutulokseen, joka käsitti yhdeksän kohtaa ko. asian järjestämiseksi. Ehdotuksen toteuttaminen tulisi aiheuttamaan kaupungille n. 30 000 mk:n vuotuiset lisämenot, kun taas toisaalta aiheutuisi säästöä, jonka syntyminen riippui ao. ryhmään kuuluvien opettajien halusta siirtyä uuden palkkauslain mukaiseen eläkejärjestelmään. Palkkalautakunta päätti hyväksyen em. neuvottelutuloksen omasta puolestaan esittää kaupunginhallitukselle edelleen valtuustolle esitettäväksi, että neuvottelutulos hyväksyttäisiin. Vt Voipion samaa asiaa koskevan aloitteen johdosta annetussa lausunnossa viitattiin eo. asiaan. (14.2. 344—346 §, 21.2. 358—360 §).

Teurast. Väinö Toivolan eläkeasia. Toivola oli tyytymättömänä palkkalautakunnan 15.11. 1965 hänen eläkeasiassaan tekemään päätökseen valittanut siitä kaupunginhallitukselle pyytäen tätä kumoamaan em. päätöksen. Kaupunginhallitus hylkäsi valituksen, minkä jälkeen Toivola valitti edelleen lääninhallitukseen. Valituksessa hän anoi, että palkkalautakunta velvoitettaisiin tarkistamaan ko. eläke siten, että se laskettaisiin eroamiskuu-

kauden normaalityöajalta maksetun kokonaisansion perusteella, koska kaupunginvaltuusto oli v. 1947 hyväksynyt sellaisen palkkaustavan, että kaupungin teurastamossa teurastajat jatkuvasti suorittivat kappalehintojen perusteella urakkatyötä, jolloin heidän kokonaisansionsa muodostuivat säännöllisesti suuremmiksi kuin peruspalkan ja ikälisien mukaan laskettu palkka. Lisäksi hän mainitsi, että korkein hallinto-oikeus oli määrännyt ent. teurast. Yrjö Pajulan eläkkeen tarkistettavaksi kokonaisansion perusteella. Palkkalautakunta, joka oli myöntänyt Toivolalle eläkkeen 15.9.1965 alkaen sekä sittemmin äänestyksen jälkeen hylännyt hänen anomuksensa eläkkeen tarkistamisesta, päätti esittää kaupunginhallitukselle myös uuden anomuksen hylättäväksi, koska Toivola ei ollut esittänyt mitään uutta asiaan vaikuttavaa. Hänen viittauksensa Pajulan eläkettä koskevaan päätökseen ei voinut enää vaikuttaa Toivolan eläkkeen laskemistapaan, kun kaupunginvaltuusto oli 10.3.1965 muuttanut ko. eläkesäännön 6 §:n siksi, mikä se oli Toivolan siirtyessä eläkkeelle. Toivola oli sittemmin kaupunginvaltuustolle osoittanut uuden anomuksen, missä hän pyysi, että valtuusto oikeudenmukaisuus- ja kohtuussyistä myöntäisi hänelle ylimääräisen eläkkeen sen erotuksen osalta, minkä hänen eläkkeensä oli jäänyt pienemmäksi, kun urakka-ansioita ei ollut otettu huomioon eläkettä määrättäessä. Palkkalautakunta päätti esittää anomuksen hylättäväksi. Tämän jälkeen Toivola oli lähettänyt lääninhallitukselle uuden valituskirjelmän, missä hän oli esittänyt tyytymättömyyttä kaupunginvaltuuston em. päätöksen johdosta mainiten kirjelmässään mm. seuraavaa: »Hylkäyspäätösten perusteina mainittiin valtuuston em. päätös eläkesäännön muuttamisesta ja näin ollen katson ainoaksi mahdollisuudekseni saada oikeuttani loukkaavan ko. päätöksen kumotuksi.» Valtuusto ei valittajan käsityksen mukaan olisi voinut oleellisesti huonontaa virkaan liittyviä eläke-etuja eläkesääntöä muuttamalla. Lisäksi

hän mainitsi, että hänen eläkkeensä oli laskettu 771 mk:n kuukausipalkan mukaan, kun oikea palkka olisi ollut 1 239 mk. Tästä syystä Toivola pyysi lääninhallitusta kumoamaan mainitun valtuuston päätöksen. Valituksessa mainitulla päätöksellä lisättiin kaupungin viranhaltijain eläkesäännön 6 §:ään uusi 2 momentti, joka kuului: »Palkkaetuina on otettava huomioon viranhaltijan eroamiskuukauden aikana saama peruspalkka ikälisineen ja palohenkilöstön palomieslisä sekä viranhaltijan kolmena viimeisenä vuonna ennen virasta eroamista säännölliseltä työajalta maksettujen sunnuntai- ja yötyökorvausten keskimäärä kuukaudessa.» Asiamiestoimisto totesi asian johdosta antamassaan lausunnossa, että kunnan ja kuntainliiton viranhaltijoiden ja työntekijöiden oikeus eläketurvaan oli järjestetty eläkelaila, joka oli tullut voimaan 1.7.1964. Kaupungin palvelukseen viimeistään 30.6.1964 tulleet saivat valita vanhan ja uuden järjestelmän välillä. Tähän nähden oli katsottava, että vanhan järjestelmän valinneelle oli syntynyt saavutettu oikeus saada eläkettä vanhan eläkesäännön mukaan sellaisena kuin se valintahetkellä oli voimassa. Sen jälkeen kun valitsemisaika on mennyt umpeen, ei vanhaa eläkesääntöä voitane enää muuttaa eläkkeensaajalle epäedullisemmaksi. Kaupunginhallitus katsoi, ettei voimassa olevan eläkesäännön osalta enää tässä vaiheessa, kun säännön rinnalle oli tulossa uusi eläkejärjestelmä, ollut asiallista tehdä tulkintaa sallivia päätöksiä, varsinkin kun viranhaltijoille ja työntekijöille oli annettu valinta-oikeus. Palkkalautakunnan esittelijä huomautti, että KHO:n antaman päätöksen johdosta palkkalautakunta päätti tarkistaa teurast. Yrjö Pajulan eläkkeen siten, että ko. eläke laskettiin Pajulan eroamiskuukauden normaalina työaikana saadun kokonaisansion perusteella. Muille viranhaltijoille ei Toivolan mainitsemää urakka-ansiota tiettävästi ollut otettu huomioon eläkkeen suuruutta määrittäessä. Esittelijä ei katsonut voivansa puoltaa anomusta, koska Toivolalla olisi ollut

mahdollisuus siirtyä eläkkeelle kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön mukaan, jolloin asianomaisen kokonaisansio olisi otettu huomioon eläkkeen suuruutta määrittäessä. Palkkalautakunta päätti äänestyksen jälkeen esittää valituksen hylättäväksi (17.1. 122 §, 18.4. 639 §, 8.8. 1 264 §, 22.8. 1 351 §, 29.8. 1 371 §, 19.12. 2 134 §).

Palvelusajan hyväksilukeminen eläkesäännön poikkeusluokan mukaisesti. Kaasulaitoksen putkiasentaja Pekka Peitsi oli anomuksessaan maininnut, että hän on ollut kaupungin palveluksessa n. 37 v, josta ajasta kaasulaitoksella 19 v 10 kk. Koska hänen palveluksensa putkiasentajan nimikkeestä poiketen oli ollut pääasiassa ilmapuristimen käyttäjän ja kiviporarin työtä, hän anoi, että palkkalautakunta hyväksyisi ko. palveluksesta puolet eli n. 10 v poikkeuseläkeikäluokkaan, jossa vaaditaan 58 ikä- ja 27 palvelusvuotta. Esittelijä huomautti, että palkkalautakunta on vain harvoissa poikkeustapauksissa ottanut ennakolta käsiteltäväksi eläkeanomusten ratkaisuun vaikuttavia anomuksia. Koska tässä tapauksessa ratkaisu vaikuttaa merkittävästi anojan eläkeikään, asia päätettiin ottaa käsiteltäväksi. Täyden eläkkeen saamiseksi vaaditaan putkiasentajalta 63 ikä- ja 30 palvelusvuotta. Ottaen huomioon Peitsen palvelukset rakennusviraston eri eläkeikäluokkien mukaisissa töissä ja muunnettaessa ne hänen eläkeikänsä vastaviksi, voidaan todeta, että hän oli iän puolesta oikeutettu siirtymään eläkkeelle 31.7. 1967. Jos kuitenkin puolet hänen palveluksesta kaasulaitoksessa otettaisiin huomioon kiviporarille asetettujen eläkevaatimusten mukaan, anoja olisi oikeutettu iän puolesta siirtymään eläkkeelle 31.3.1966. Palkkalautakunta oli johdonmukaisesti noudattanut periaatetta, jonka mukaan eläkeoikeus määräytyy virkanimikkeeseen, mutta ei tehtävien perusteella. Näin oli menetelty mm. melisairaalan ylihoitajan eläkkeen suhteen, jossa eläkeikärajaan nähden ko. virkaa ei rinnastettu melisairaalan muuhun hoitohenki-

3. Palkkalautakunta

lökuntaan, kuten tehtävien mukaan arvosteltaessa olisi pitänyt tehdä, vaan muihin ylihoitajiin viran nimikkeen mukaisesti. Kaupungin palveluksessa oli useita viranhaltijoita, jotka toimivat muissa kuin virkanimikkeen osoittamissa tehtävissä ja jos nyt käsiteltävänä olevaan anomukseen suostutaisiin, olisi heidänkin eläkeoikeutensa arvioitava uudelleen. Esittelijä ehdotti anomuksen hylättäväksi. Palkkalautakunta päätti kuitenkin kohtuussyistä tässä erikoistapauksessa, että Peitsi saa lukea 19 v:n 10 kk:n ja 20 p:n ajasta puolet, eli 9 v 11 kk eläkkeeseen oikeuttavaan palvelusaikaan siten, että sanottu ajanjakso lasketaan eläkesäännön 7 §:n 3 mom:ssa määrätyn 58 ikä- ja 27 palveluvuotta edellyttävän poikkeusluokan mukaisesti (4.4. 565 §, 18.4. 616 §).

Mainitun kokouksen jälkeen esittelijä oli tarkemmin tutkinut palkkalautakunnan toimivaltaa myöntää em. päätöksessä mainitulla perusteilla (kohtuussyistä tässä erikoistapauksessa) Peitselle oikeuden lukea osan palvelusajastaan hyväksi muulla tavoin kuin eläkesäännön määräysten mukaan ja tullut siihen tulokseen, että eläkesääntö ei tee tässä suhteessa mahdolliseksi harkintavallan käyttöä. Ottaen huomioon päätöksen suuren periaatteellisen merkityksen esittelijä ehdotti, että asia otettaisiin uudelleen käsiteltäväksi. Kaupunginhallitus oli alistanut asian tutkitavakseen. Palkkalautakunta päätti antamassaan selityksessä päätöksen perusteluina katsoa, että koska tässä tapauksessa on kyseessä nimenomaan työnantajan taholla tapahtunut ja myönnetty virhe, on anojalla työntekijäin eläkesäännön mukaan oikeus saada lukea kiviporarin tehtävissä oloaika eläkkeeseen oikeuttavaksi 58/27 v:n poikkeusluokan mukaisena. Merkittiin tiedoksi, että kaupunginhallitus oli 26.5. päättänyt jättää palkkalautakunnan 18.4. putkiasent. Pekka Peitsen eläkkeeseen luettavasta palvelusajasta tekemän päätöksen pysyväksi, kuitenkin siten muutettuna, että lautakunnan kohtuussyistä Peitselle eläkettä varten 58 ikä- ja

27 palvelusvuoden poikkeusluokan mukaan lukema aika 9 v 11 kk luetaan hänelle hyväksi kiviporarina tänä aikana suoritettun palveluksen perusteella (25.4. 672 §, 9.5 733 §, 13.6. 944 §).

Ent. toim.joht. Reijo Turusen eläkeasia. Palkkalautakunta oli 23.6.1960 myöntänyt Turuselle 1.3.1960 lukien osaeläkkeen. Turusen tultua asetetuksi syytteeseen Helsingin raastuvanoikeudessa erinäisistä virkatoimissaan tekemistä rikoksista palkkalautakunta oli päättänyt julistaa Turusen menettäneeksi eläkeoikeutensa 1.8.1961 alkaen. Turunen oli hakenut muutosta kaupunginhallitukselta, joka 14.9.1961 hylkäsi valituksen. Tämän jälkeen hän valitti lääninhallitukseen, joka kumosi palkkalautakunnan ja kaupunginhallituksen päätökset, koska asian käsittelyn ollessa kesken tuomioistuimessa palkkalautakunta ja kaupunginhallitus olivat ylittäneet toimivaltansa julistaessaan Turusen eläkeoikeutensa menettäneeksi, kun ei ollut todettu hänen syyllistyneen sellaiseen tekoon, joka on viranhaltijain eläkesäännön mukaan asetettu eläkkeen saamisoikeuden lakkaamisen perusteeksi. Tähän päätökseen kaupunginhallitus haki muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta, joka antamassaan päätöksessä katsoi, ettei palkkalautakunnan olisi tullut ratkaista kysymystä Turusen eläkkeen peruuttamisesta ennen kuin hänen viraltapanoaan koskevassa asiassa oli annettu lainvoimainen päätös. Koska kuitenkin korkein oikeus oli tuominnut Turusen viraltapanon sijasta sakkorangaistukseen, korkein hallinto-oikeus harkitsi oikeaksi, kumoten lääninoikeuden valituksenalaisen päätöksen, saattaa voimaan palkkalautakunnan ja kaupunginhallituksen päätökset kuitenkin siten muutettuina, että kun Turusen oikeus eläkkeeseensä oli tasavallan presidentin antamalla päätöksellä armosta palautettu 23.12.1964, oli eläkeoikeus katsottava lakanneeksi vain mainittuun päivään saakka (3.1. 23 §).

Palvelussuhteiden päättymistä koskeva ilmoitus kunnalliselle eläkelaitokselle. Kunnallinen

eläkelaitos on antanut jäsenyhteisöilleen ohjeet ilmoituksen tekemisestä sille seuraavasti: »Ilmoitus kunnallisen palvelussuhteen päättymisestä eli päättymisilmoitus on tehtävä jokaisesta kunnallisesta palvelussuhteesta, joka viranhaltijan tai työntekijän täytettyä 18 v on kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 4 kk ja päättynyt 8.7.1961 tai sen jälkeen.» Jäsenyhteisöt joutuvat näin ollen lähettämään päättymisilmoituksen taannehtivasti yli neljän vuoden ajalta. Kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön 7 §:ssä määrätään, että jos kunnallinen palvelussuhde päättyy viranhaltijan tai työntekijän olematta välittömästi oikeutettu eläkkeeseen, eläkelaitos rekisteröi hänen oikeuttaan vastaiseen eläkkeeseen koskevat tiedot. Palkkalautakunnan toimisto, oli lähettänyt ko. yleiskirjeen kaikille kaupungin virastoille ja laitoksille toimenpiteitä varten, mikä merkittiin tiedoksi (31.1. 220 §).

Palkkalautakunta teki joitakin päätöksiä eläkkeiden ja kasvatustapojen maksamisen lopettamisesta Kunnallisen eläkelaitoksen ko. henkilöille myöntämän eläkkeen johdosta (21. 3. 502 §, 28.3. 542, 543 §, 11.7. 1 139 §).

Lausuntoja annettiin kaupunginhallitukselle, paitsi edellä eri yhteyksissä selostettuja, lukuisista asioista, joista mainittakoon seuraavat: paloteknikkojen käyttäminen palomestaripäivystyksessä (3.1. 26 §); kähertäjäkoulun kosmetologiopintolinjan eräiden opettajien tuntipalkkioiden vahvistaminen (24.1. 169 §); hoivatyypistien vanhainkotien lääkäreiden oikeus yksityispaikkoihin (31.1. 214 §); kirjapaino- ja laboratoriokoulujen toiminnan laajentamisen suunnittelusta aiheutuvan lisätyön korvaaminen sanottujen koulujen rehtoreille (31.1. 222 §); aloite vakinaisten virkojen perustamisen keskittämistä periaatteessa kerran vuodessa tapahtuvaksi (7.2. 275 §); korvauksen maksaminen ns. vanhassa palkkauksessa oleville johtajille koulunjohtajan kuunteluvelvollisuuden suorittamisesta (28.2. 406 §); ikälsien myöntäminen Vuosaaren kansakoulun talonmies-lämmit-

täjä-vahtimestarille ja keittäjä-ruoanjakajalle virkasäännön määräyksestä poiketen (14.3. 463 §); sunnuntaityökorvausten ottaminen huomioon vanhan eläkesäännön mukaan eläkkeelle siirtyneitten palomiesten osalta (21.3. 496 §, 28.3. 534 §, 4.4. 581 §); työtupien myymälän ja jakeluvaraston toiminnan uudelleenjärjestely (18.4. 614 §); potilaiden yövalvojina toimivien sairaanhoitajien palkkaus ym. (18.4. 615 §); urheilunohjaajien työajan muuttaminen (25.4. 665 §); A-klinikkasäätiön esitys työntekijöiden ja viranhaltijoiden alkoholiongelmien käsittelemisestä (2.5. 720 §); esitys juhannusaaton määräämisestä vapaapäiväksi (9.5. 738 §); ulkopuolisten lääkärien palkkaaminen päivystäjiksi Auroran sairaalan lasten kirurgian osastoon (9.5. 739 §, 23.5. 838 §); leski- ja orpoeläkekassan sääntöjen 2 §:n muuttaminen (16.5. 803 §); aloite osaaikatyön järjestämiseksi kaupungin virastoissa ja laitoksissa (16.5. 806 §); ensiapuhenkilöstön kouluttaminen työpaikoille (31.5. 857 §); kirjaston hoidosta aiheutuvan työn korvaaminen eräille koulunjohtajille tai heidän määräämilleen opettajille (13.6. 969 §); kuukausipalkkion maksaminen entiselle viranhaltijalle poliisilaitoksen kaluston kunnossapidosta (13.6. 978 §); kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain keskusjärjestön kesäkodin isännöitsijäin virkasuhde (13.6. 999 §, 20.6. 1 033 §); Laakson sairaalan eräiden virkojen täyttämisen vahvistetuista pätevyysvaatimuksista poiketen (20.6. 1 032 §); Kaupunkiliiton valtuuttaminen käymään tarpeelliset neuvottelut kansakoulunopettajien kunnanpalkkaa ja kunnaneläkettä koskeissa asioissa (20.6. 1 061 §); kokouspalkkioiden suorittaminen suomenkielisten kansakoulujen tarkastajille osallistumisesta johtokunnan kokouksiin (20.6. 1 062 §); komiteoiden sihteerien palkkioperusteiden muuttaminen (11.7. 1 135 §); uusien työsuhteisten osastoavustajien palkkaaminen kaupungin sairaaloihin (22.8. 1 330 §); kaupunginviskaalien kesäkauden vapaan lautaintain korvaaminen ja sijaispalkkion mää-

3. Palkkalautakunta

rääminen (22.8. 1 333 §, 3.10. 1 658 §); askartelunohjaajan viran perustaminen askartelukeskusta varten (5.9. 1 460); leski- ja orpoeläkekassan kanslianhoitajan aseman ja sosiaalisten etujen tarkistaminen (5.9. 1 488 §); kuntouttamistoiminnan järjestely kaupungin sairaaloissa (5.9. 1 489 §); kuva-arkistonhoitajan viran perustaminen kaupunginmuseoon (12.9. 1 524 §); lastentarhojen johtajien palkkion ottaminen huomioon eläkepohjaa laskettaessa (12.9. 1 529 §); korvauksen suorittaminen siivoustoimen tarkastajalle eräistä hänen säännöllisen työajan ulkopuolella suorittamistaan tehtävistä (3.10. 1 656 §); säteilysuojauslomaa koskevan kaupunginvaltuuston päätöksen tarkistaminen (3.10. 1 660 §); palkkiotoimisten neuvolatoimiston neuvolaylilääkärin ja kotisairaanhoidotoimiston kotisairaanhoidon ylilääkärin eräiden tehtävien hoitaminen konsultaatiopalkkioin (10.10. 1 716 §); psykiatrisen huoltotoimiston

ylivoitajan virasta Hesperian sairaalan vastaavan sosiaalihoitajan virkaan siirtyneen eläkeikäluokan määrääminen (10.10. 1 717 §); maidontarkastamon näytteidenottajien, ylikatsastajien, laboratorioapulaisten esimiehen ja laboratorioapulaisten virkanimikkeiden muuttaminen (17.10. 1 767, 1 768 §); revisiovirastoon perustettavaksi esitetyn tp. yli-insinöörin viran palkkauksen määrääminen (24.10. 1 808 §, 31.10. 1 851 §); sairaaloiden ja huoltolaitosten lääkärin päivystyskorvausten maksaminen 12.8. annettujen asetusten mukaisina (21.11. 1 984 §); eräät virkajärjestelyt sairaalain laboratorio- ja röntgenosastoilla ym. (28.11. 2 008, 2 022 §); keskuspesulan palveluksessa työsopimussuhteessa olevien eräiden pesuapulaisten palkkaetujen tarkistaminen (12.12. 2 086 §) sekä suunnittelupäällikön palkkaaminen taloussuunnittelutoimikunnan palvelukseen (19.12. 2 136 §, 27.12. 2 160 §).